

ES VYKDYS GRIEŽTESNĘ POLITIKĄ RUSIJOS ATŽVILGIU

Briuselis, vasario 10 d. (Reuters-ELTA). Europos Sąjunga oficialiai paskelbė griežtą pareiškimą dėl politikos Rusijos atžvilgiu, kuriame teigia, kad spaus Maskvą dėl žmogaus teisių Čečėnijoje ir sieks plėsti santykius su buvusiomis Sovietų Sąjungos respublikomis, praneša Reuters-ELTA.

Pernai gruodį ES nusprendė iš esmės peržiūrėti savo politiką Rusijos atžvilgiu iki gegužės mėnesio, kai į Sąjungą įstos trys Sovietų Sąjungai priklausiusios Baltijos šalys bei buvusios socialistinio bloko valstybės.

Nuoseklesnio Europos požiūrio į santykius su Maskva poreikis išryškėjo po to, kai politinę audrą sukėlė Italijos premjero Silvio Berlusconi elgesys neseniai vykusiame ES ir Rusijos viršūnių susitikime. Tuomet ES pirmininkavusios Italijos ministras pirmininkas papiktino savo kolegas nukrypdamas nuo Sąjungos pozicijos. S. Berlusconi kritikavo tai, kaip žiniasklaida nušviečia Rusijos reikalus, ir parėmė politiką, kurią Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas vykdo Čečėnijoje.

Rusijos nesugebėjimu užbaigti karo Čečėnijoje vėl susidomėta praėjusią savaitę Maskvą sudrebinus sprogimams, kurie buvo didžiausi nuo to laiko, kai rusai daugiau kaip prieš ketverius metus pradėjo kovą su Kaukazo respublika.

Paskelbtame ES dokumente raginama santykiuose su Rusija, kuri yra didžiausia gamtinių dujų tiekėja į Europą ir jau artimiausiu metu turės ilgą sieną su ES, siekti “darnos”. Dokumente kalbama ir apie ne naują europiečių nerimą dėl žmogaus teisių padėties Rusijoje.

“Komunikatas ragina Sąjungą akcentuoti, kad ES ir Rusijos partnerystė turi būti grindžiama bendromis vertybėmis ir intereais, o tai reiškia atvirai aptarti visus Rusijos veiksmus, kurie prieštarauja europietiškomis vertybėms, įskaitant žmogaus teises, žiniasklaidos laisvę ir bendradarbiavimą aplinkosaugos srityje”, - sakoma Europos Komisijos pranešime.

Pernai ES ir Rusijos dvišalės prekybos vertė siekė 99 mlrd. JAV dolerių. Tačiau praėjusią savaitę vienas Briuselio pareigūnas minėjo apie ES nusivylimą, kurį lėmė menka pažanga kitose srityse. Briuselio ir Maskvos santykiai taps dar aktualesni po būsimos ES plėtros. Tačiau komunikate teigiama, jog pastaraisiais metais “ES ir Rusijos pozicijos daugelyje sričių lyg ir išsiskyrė”. Pavyzdžiui, Rusija nepanoro ratifikuoti Kioto protokolo dėl klimato pokyčių, taikyti partnerystės su ES susitarimo dešimčiai būsimųjų valstybių narių bei veiksmingiau spręsti konfliktą Čečėnijoje.

Komunikate ES taip pat raginama atnaujinti santykius su Pietų Kaukazo valstybėmis - Armėnija, Azerbaidžanu ir Gruzija - bei vakarinėmis buvusios Sovietų Sąjungos respublikomis - Ukraina, Baltarusija ir Moldova. Šios pastangos bus vertinamos prieštarai, nes Maskva minėtas šalis vis dar laiko savo “kiemu”. ES jau sustiprino ryšius su Gruzija, kurioje valdžią iš nuverstojų prezidento Eduardo Ševardnadzės perėmė vakarietišku pažiūrų Michailas Saakašvilis. Pastarasis paprašė Rusijos per kitus trejus metus panaikinti Gruzijoje turimas karines bazes. Maskva iš pradžių teigė, kad bazes išlaikys dar bent dešimtmetį, tačiau vėliau toną sušvelnino ir užsiminė, jog bazės gali būti panaikintos po 7-9 metų.

Vasario 23 dieną komunikatą aptars 25 esamų ir būsimųjų ES šalių finansų ministrai.

“APKALTOS REZULTATAI NETURĖTŲ DARYTI ĮTAKOS KOALICIJAI”

Vilnius, vasario 12 d. (ELTA). Socialdemokratų partijos vadas, Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas teigia, kad prez. Rolandui Paksui inicijuotos apkaltos rezultatai neturėtų daryti įtakos valdančiosios socialdemokratų ir socialliberalų koalicijos darbui. “Mūsų koalicijai apkaltos rezultatai neturėtų daryti poveikio”, - sakė jis po socialdemokratų ir socialliberalų susitarimo dėl tolesnio bendradarbiavimo pasirašymo.

A. Brazauskas neatsakė į žurnalistų klausimus, susijusius su jo galimu kandidatavimu galimuose pirmalaikiuose Prezidento rinkimuose. “Užbėgate keletą mylių į priekį, aš ne būrėjas ir ne prognozuotojas, kad galėčiau tai pasakyti”, - teigė jis.

Vasario 6 d. LR Garbės konsulo Vašingtono valstijoje V. Lapatinsko organizuotame priėmime Seattle aptartos verslo mainų galimybės tarp Lietuvos ir Vašingtono valstijos. Iš k. - Libra Holding prezidentas Tomas Juska, ambasadorius Vygaudas Ušackas, Vašingtono valstijos vicegubernatorius Brad Owen, Amerikos verslo tarybos Lietuvoje pirmininkas Rimtautas Vizgirda. LR ambasados JAV nuotr.

SOCIALDEMOKRATAI IR SOCIALLIBERALAI TĘS BENDRADARBIAVIMĄ

Vilnius, vasario 12 d. (ELTA). Valdančiosios koalicijos partneriai - socialdemokratai ir socialliberalai susitarė tęsti bendradarbiavimą Seime ir Vyriausybėje iki šių metų rudenį vyksiančių rinkimų, taip pat siekti po Seimo rinkimų suformuoti parlamentinę koaliciją. Esant palankiems rinkimų rezultatams, socialdemokratai ir socialliberalai ketina kartu formuoti naują koalicinę Vyriausybę. Tai numatyta pasirašytame tarpusavio bendradarbiavimo susitarime.

Po šiuo dokumentu Seimo rūmuose vykusioje iškilmingoje ceremonijoje pasirašė Socialdemokratų partijos vadas, Ministras pirmininkas Algirdas Brazauskas ir Naujosios sąjungos bei Seimo pirmininkas Artūras Paulauskas.

Per Seimo rinkimus socialdemokratai ir socialliberalai ketina derinti kandidatų iškėlimą vienmandatėse rinkimų apygardose, nevartoti neigiamų argumentų koalicijos partnerių atžvilgiu, rengti bendras rinkimines akcijas.

A. Paulausko teigimu, pasirašytas dokumentas yra dar vienas konkretus žingsnis, kad partijos gali susitarti, gali susivienyti bendram tikslui. Jo nuomone, bendras abiejų partijų darbas tiek Seime, tiek Vyriausybėje buvo sėkmingas, pagrįstas konkrečiais rezultatais. “Todėl bendradarbiavimas rinkimų metu yra natūralus, nes reikia kartu atsiskaityti už nuveiktą darbą, kartu pasa-

kyti, kas pavyko, ko nepavyko padaryti ir ką ruošiamės padaryti”, - sakė A. Paulauskas.

Algirdas Brazauskas irgi pasidžiaugė sėkmingu, jo nuomone, koalicijos darbu. Jeigu tokia veikla bus pratęsta ir kitoje kadencijoje, tai bus, anot jo, labai didelis demokratijos laimėjimas. “Lietuvoje nebus vėl blaškymosi iš vienos pusės į kitą, o bus nuoseklus darbas. Tik nuoseklus darbas gali suteikti Lietuvai geresnį gyvenimą, o ne pažadai, šokinėjimai į viršų ar revoliucijos”, - pažymėjo jis.

A. Brazauskas tikisi, kad abi partijos garbingai, tolerantiškai laikysis šito susitarimo. “Ir tai yra jėga, tai yra garantijos ir visuomenei, ir žmonėms, manyčiau, kad ir tam tikros garantijos visai Lietuvai”.

A. Paulauskas ir A. Brazauskas nebuvo linkę konkrečiai kalbėti apie galimą socialliberalų ir socialdemokratų susijungimą, sakydami, kad tai - ateities klausimas. “Per daug ankstyvas būtų toks veiksmas, bet ateityje visko gali būti”, - teigė A. Brazauskas.

VSD TIRS, IŠ KUR PREZIDENTO ADVOKATAI GAVO SLAPTĄ MEDŽIAGĄ

Vilnius, vasario 12 d. (ELTA). Seimo specialioji komisija, tirianti kaltinimų prezidentui Rolandui Paksui pagrįstumą, kreipėsi į Valstybės saugumo departamentą, prašydama ištirti, iš kur Prezidento advokatai galėjo gauti slaptas pažymas, su kuriomis neturi teisės susipažinti. Tai *Eltai* patvirtino apkaltos komisijos vicepirmininkas Julius Sabatauskas.

VSD atstovas spaudai Vytautas Makauskas sakė, kad jei paaiškės, kad iš tiesų “galėjo būti pažeisti valstybės paslapties apsaugą reglamentuojantys įstatymai, bus pradėtas tyrimas”.

Komisija gavo prez. R. Pakso paaiškinimus į jam keliamus kaltinimus. Prie šių Prezidento paaiškinimų taip pat buvo pridėti ir keliolikos puslapių apimties jo advokatų paaiškinimai. Šiuose paaiškinimuose advokatai, anot J. Sabatausko, kai kuriuos savo vertinimus grindė dokumentais, kurių neturi nė pati komisija.

J. Sabatauskas teigė, kad šiuo atveju advokatai remiasi kai kuriomis slaptomis VSD pažymomis. Jis taip pat patvirtino, kad minėtas medžiagas turi tik VSD ir Prezidentūra. Apkaltos komisija su šiomis medžiagomis buvo susipažinusi viename iš uždarų posėdžių, į kuriuos advokatai nebuvo įleidžiami. R. Pakso advokatai iki šiol nėra gavę teisės susipažinti su slapta informacija.

Vieno iš prezidento R. Pakso advokatų Gedimino Baublio teigimu, komisijos atstovų mesti įtarimai advokatams “yra juokingi”. “Advokatams leidimas nėra duotas ir mes nesame turėję jokios slaptos medžiagos. Tas, kas tokią nuomonę reiškia, tegul pateikia įrodymus”, - teigė G. Baublys.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

■ PREZIDENTAS SUSITIKO SU RUSIJOS MOKSLŲ AKADEMIJOS VADOVU

Prezidentas Rolandas Paksas susitiko su Rusijos Mokslų akademijos prezidentu Jurijumi Osipovu. Pasak J. Osipovo, į Lietuvą jis atvykęs Rusijos prezidento Vladimiro Putino pavedimu įteikti Rusijos valstybinių apdovanojimų Lietuvos mokyklose dirbantiems rusų kalbos mokytojams.

Susitikime Lietuvos prezidentas pareiškė užuojautą Rusijos atstovui dėl teroro akto, įvykdyto Maskvos metropolite, taip pat kalbėta apie dviejų šalių mokslinį bendradarbiavimą.

Rusijos MA prezidentas 5 Rusijos valstybinius apdovanojimus rusų kalbos mokytojams įteikė Vilniaus universitete.

■ PASITRAUKĖ IŠ PIRMININKO PAREIGŲ

Vilnius, vasario 12 d. (ELTA). Nors Lietuvos krikščionių demokratų valdybos pirmininkas Petras Gražulis atsistatydino iš šių pareigų, Lietuvos krikščionių demokratų pirmininkas Kazys Bobelis nemato krizės savo vadovaujamojoje partijoje.

Eltai jis sakė, kad jau artimiausiu metu partijos valdyba apsispręs, ar patenkins P. Gražulio atsistatydinimo pareiškimą. Jis taip pat neatmetė galimybės, kad šį postą gali užimti valdybos pirmininko pavaduotoja Gražina Paliokienė.

Tuo tarpu P. Gražulis *Eltai* teigė, kad kol kas laikinai eina partijos valdybos pirmininko pareigas. Jo nuomone, kovo mėnesį partijos taryba ar konferencija turėtų apsispręsti, ar patenkins jo atsistatydinimo pareiškimą. Komentuodamas savo apsisprendimą atsistatydinti, P. Gražulis sakė manęs, kad “artėjant Europos Parlamento ir Seimo rinkimams partijos vadovybė turėtų pasitikrinti savo reitingus, gauti naują pasitikėjimo mandatą”.

■ RAGINAMA PASIRŪPINTI IGNALINOS FINANSAIS

Seimo komisijos Ignalinos atominės elektrinės regiono problemoms spręsti pirmininkė Kazimiera Prunskienė ragina Vyriausybę labiau pasirūpinti Ignalinos atominės jėgainės finansine perspektyva, ypač jos socialinių programų finansavimu iš ES. Parlamentarė siūlo planuojant septynerių metų finansinę perspektyvą po 2006 m. tam tikslui skirtas lėšas numatyti atskira eilute.

“Tai būtina užtikrinti ne tik Ignalinos AE techniniams projektams, bet ir IAE regiono socialinių programų finansavimui”, - sakė *Eltai* K. Prunskienė. Jos nuomone, toks finansavimas leis užtikrinti saugų IAE darbą iki jos eksploatavimo pabaigos, sušvelnins socialinę įtampą elektrinėje ir IAE regione.

K. Prunskienė apgailestauja, kad šiuo metu Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimui, regiono ekonomiam regeneravimui ir kitiems projektams, tiesiogiai susijusiems su sprendimu sustabdyti jėgainę, atskira eilute finansavimas iš Europos Sąjungos nėra numatytas.

■ PREZIDENTO SUSITIKIMAI

SU SEIMO FRAKCIJOMIS - SPEKTAKLIS

Seimo teisės ir teisėtvarkos komiteto pirmininkas socialdemokratas Aloyzas Sakalas sako, jog “kol vyksta apkalta, prezidento susitikimai su Seimo frakcijomis yra nieko verti”.

“Tai spektaklis, prezidentą supančių viešųjų ryšių specialistų noras parodyti, kad susitikdamas su Seimo frakcijomis prezidentas neva dar kažką daro”, - *Eltai* sakė A. Sakalas.

Seimo Socialdemokratų frakcijos susitikime su prezidentu Rolandu Paksu A. Sakalas nedalyvavo. Savo atsisakymą susitikti su šalies vadovu A. Sakalas motyvavo “etiniais sumetimais”.

“Manau, kad man neetiška būtų dalyvauti tokiuose susitikimuose, kol vyksta apkaltos procesas. Be to, manau, kad prezidentas turi gerbti Seimą. Šiuo metu R. Paksas ne tik ignoruoja Seimą, bet niekina jį susitikimuose su žmonėmis. Negaliu eiti pas prezidentą, kuris niekina Seimą”, - teigė A. Sakalas.

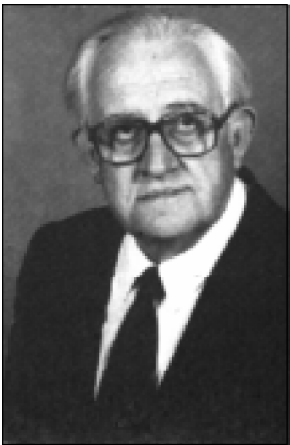
Seimo socialliberalų frakcijos narė Seimo antikorupcijos komisijos pirmininkė Nijolė Steiblienė taip pat teigė neketinanti eiti į susitikimą su prezidentu. “Manau, jei prezidentas neateina į komisiją atsakyti į keletą klausimų, tai tuo jis parodo, kaip vertina Seimą. Aš asmeniškai neturiu ką pasakyti prezidentui. Kuomet apkaltos komisija baigs tyrimą, Seimas turės apsispręsti. Tada ir bus mano atsakymas prezidentui, tai yra, mano balsavimas”, - *Eltai* sakė N. Steiblienė. Ji sakė esanti “įžeista prezidento aplinkos žmonių skleidžiamų vertinimų, esą Seimas yra pati didžiausia blogybė Lietuvos žemėje”. “Aš tik galiu pavydėti puikiai dirbančios ir gerai viešuosius ryšius išmanančios prezidento komandos, kuri viską organizuoja”, - teigė N. Steiblienė.

■ NAUJASIS ŠVIETIMO KOMITETO VADOVAS

Seimo Naujosios sąjungos frakcijos narys Valerijus Simulikas vadovaus Seimo Švietimo, mokslo ir kultūros komitetui vietoj iš frakcijos pašalinto Rolando Pavilionio, kuris perėjo į Liberaldemokratų frakciją. V. Simulikas sakė, kad vienas iš jo veiklos prioritetų bus švietimo reforma, jos metu išryškėjusios problemos.

Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Algirdas Pužauskas

KAUTYNĖS SU VELNIU

politikų suvažiavimo dalyvius. Tarp žuvusių buvo Irbil miesto meras. Kurdai tarėsi kaip sukurkti nepriklausomą Kurdistaną. Bombų sprogime sužeista 247 žmonės, jų tarpe - demokratų partijos vicepremjeras Sami Abdul Rahman. Tarp žuvusių buvo Akrem Mantik, kuris palaikė gerus santykius su Amerikos koalicinės vadovybės atstovais. Irako karinės žvalgybos žiniomis, buvusio Irako diktatoriaus Saddam Hussein, kuris buvo suimtas sausio 13 d., šalininkai toliau puldinėja amerikiečių ir jų sąjungininkų jėgas.

JAV prezidentas Bush pasakė savo politinėje kalboje Karolinos valstijoje, kad jei reikėtų, jis vėl iš naujo pradėtų Irako puolimą. Jo pasiūlytame biudžete, kurį pradės vykdyti spalio mėnesį, bus skirta dar daugiau lėšų valstybės saugumui, Amerikos gynybai nuo teroristų. Prezidentas pikta kritikavo demokratų partijos kandidatą į prezidento vietą, sena-

patriotinės Kurdų unijos vadus.

Gynybos sekretorius Donald Rumsfeld lankėsi Europoje, kur tarėsi su Europos NATO vadovais. Pats sekretorius praityje yra buvęs NATO ambasadoriumi.

Karinė žvalgyba paskelbė apie Bagdade platinamus sukilėlių plakatus, pamfletus, dažnai su meniškais piešiniais. Jie parodo, kaip amerikiečiai bėga iš Irako. Spėjama, kad tuos pamfletus paruošia ir spausdina Ramadi miesto buvę Saddam slaptos policijos valdininkai, Baath partijos veikėjai, kurie pranašauja Amerikos karių bėgimą iš Irako. Šios propagandos platintojai giriasi esą “Mohammado armija”.

— Keliais sakiniais —

• **Prezidento Bush** vyriausybė paskyrė lėšas seniai numatytam Kolumbijos upės vagos pagilimui, kad upės uostais galėtų naudotis ir didesni laivai.

Japonijos kariai atvyko į Iraką į Samawah bazę ir įsijungė į JAV sąjungininkų gretas. AP nuotr.

sas puses. Net 251 žmogus buvo sutryptas, daugybė maldininkų atsidūrė ligoninėse. Daugybė įsikarščiavusių “Hajj” dalyvių buvo sužeisti Mekoje ir Medinoje, švenčiausiuose Saudo Arabijos miestuose. Pamaldūs musulmonai buvo sutrypti ir praityje: 1994, 1998, 2001 ir 2003 metais. Kaip skelbia Saudo Arabijos sveikatos ministerija, praityje daugiausiai piligrimų žuvo gaisro metu netoli Mekos miesto pastatytame maldininkų palapinių mieste - 340 svečių piligrimų. Skelbiama, kad šiais metais į šventąjį miestą suvažiavo apie du milijonai hajj dalyvių.

Tūkstančiai kurdų politikų suvažiavo gedulo procesijai į Irbil miestą, kiti rinkosi Kirkuk. Nežinomi savižudžiai teroristai susprogdino kurdų

torių John Kerry, sakydamas, kad, jei prezidentais taptų demokratų kandidatai, tai Saddam Hussein dar ir dabar būtų Irako vadovu. Visokios rezoliucijos būtų svarstomos ir liktų tik popieriuje. Aš toliau ginysiu ir saugosiu mūsų tėvynę, siųsdamas jėgas į priešą stovyklą, kalbėjo prezidentas. Jis pripažino, kad kai kurie kaltinimai Irako diktatoriui buvo perdėti, tačiau Saddam buvo masinio naikinimo ginklų gamintojas.

Prezidentas Bush dalyvavo Maldos pusryčiuose, pasiūlėdamas už amerikiečius karius, kurie žuvo kariaudami už laisvą Afganistaną, už irakiečius, už jų saugumą ir laisvę. Jis turėjo ilgą pasikalbėjimą su Jungtinių Tautų generaliniu sekretorium Annan. Meldėsi už sprogime žuvusius

• **Danijos** ministras pirmininkas Anders Rasmussen apilankė danus kareivius Irake. Basros mieste tarnauja 410 Danijos kareivių, kurie apmoko irakiečius policininkus.

• **Kubos** diktatorius Fidel Castro vėl pasakė savo garsią penkių valandų ilgumo kalbą. Jis kaltino JAV prezidentą G. Bush, kad planuoja su kubiečiais išdavikais jį nužudyti. Castro sakė nebijąs mirti, net kovoti už Kubą.

• **Vokietijoje** nuteistas 43 metų vyras, kuris išpildė savo bičiulio prašymą papjauti, supjaustyti ir suvalgyti. Prokurorai pavadino kaltinamąjį žmonių skerdiku. Gynėjai prašė menkesnės, penkerių metų bausmės, nes tai buvęs paguodos žudymas.

(Nukelta į 3 p.)

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150

FAX. (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$1.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78. Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiro numerio kaina - \$1.00. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai grąžinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KELIAS Į NEPRIKLAUSOMYBĘ - ATSIMENAME SAUSIO ĮVYKIUS

Spaudos draudimo metu Basanavičiaus, Kudirkos, Valančiaus, Daukanto, Jakšto, Šerno, Šliūpo drąsos dėka Tilžėje buvo leidžiama *Aušra* ir *Varpas*, kuriuos platino knygnešiai. Jie kėlė mintį kovoti prieš okupaciją. Ir po daugelio metų, caro valdžia, matydama, kad lietuvių ryžtas nenugalimas, 1904 metais leido spaudą lotynišku šriftu. Tai buvo didelis laimėjimas, kuris skatino imtis platesniu mastu lietuvių švietimo. Rusijos inteligentija po pralaimėto karo su Japonija, pradėjo reikalauti iš caro didesnės laisvės. Tos idėjos pasiekė ir Lietuvą.

1905 metų pabaigoje buvo sukviestas didysis Vilniaus Seimas, kuriame jau dalyvavo maždaug 2,000 atstovų iš įvairių lietuvių sluoksnių. Nutarta reikalauti Lietuvai autonomijos, kad įstaigose ir mokyklose būtų vartojama lietuvių kalba. Tai ir buvo leista, tačiau visokiais būdais buvo trukdoma, net persekiojama. Po įvairių draugijų pavadinimais - Šv. Kazimiero, Žiburio, Saulės, Mokslo draugijos - steigėsi lietuviško pobūdžio mokyklos ir kursai lietuvybei ugdyti. Tik Lietuvos bajorai ir kai kurie kunigai bažnyčiose nenorėjo atsisakyti lenkų kalbos. Prasidėjęs Rusijos-Vokietijos karas daug žalos padarė Lietuvai. Vilniuje susidarė Komitetas nukentėjusiems nuo karo šelpiti, kurio pirmininku buvo Lietuvos atstovas Rusijos Dūmų Martynas Yčas, o nariais Antanas Smetona, Stasys Šilingas ir kiti. Jie kėlė Lietuvos nepriklausomumo klausimą nuo Rusijos ir nuo Lenkijos.

Kai Vokietija ir Austro-Vengrija paskelbė atstatanti Lenkijos valstybę, jau Vilniuje veikė komitetas-konferencija, kur buvo 214 asmenų. Ši konferencija įsteigė Lietuvos Tarybą iš 20 asmenų, kuriai pavedė surašyti būsimosios valstybės konstitucijos rėmus. Lietuva dar buvo vokiečių okupuota, tad teko laviruoti norint pasiekti savo tikslo ir su okupacine vokiečių valdžia palaikyti gerus santykius. Pagaliau Lietuvos Taryba paskelbė atsiskyrimą nuo Rusijos, bet pasisakė už ryšius su Vokietija. Tik tokiu būdu Lietuvos Taryba 1918 m. vasario 16 d. paskelbė Lietuvos nepriklausomybės aktą, kurį kaizeris Vilhelmas II tų pačių metų kovo 23 d. pripažino de jure. Vokietijai vakaruose pralaimėjus karą 1918 m. lapkričio 11 d. Lietuvos Taryba panaikino visus įsipareigojimus Vokietijai.

Tenka pripažinti, kad tas trumpas dviejų dešimtmečių nepriklausomo valstybingumo laikotarpis lietuvių tautos gyvenime buvo lemiamas. Lietuva tuoj sukūrė visas savo valstybei reikalingas struktūras - lietuvišką švietimo sistemą nuo pradžios mokyklos iki universiteto, pravedė žemės reformą, įvedė savo pinigą litą. Sukurtos kultūrinės, patriotinės, religinės organizacijos, pasipriešinta rusifikacijai ir polonizacijai. Bet kas būtų ištikę Lietuvą, jei 1926 metų gruodį nebūtų buvęs grąžintas Antanas Smetona prie prezidento pareigų?

Šiandien Lietuva vėl tarsi prieštartinę audrą. Lietuva išgyvena sunkią politinę krizę, kurios pabaiga neaiški. Lietuvos priešas padarė viską, kad būtų keičiama Lietuvos geopolitinė orientacija padedant išrinkti antivakarietiškos ir prorusiškos orientacijos mūsų valstybės prezidentą. Jo rėmimas finansškai ir kitais būdais jau davė Lietuvai katastrofiškus rezultatus - tauta suskaldyta. Politinė krizė prilygsta 1991 metų sausio įvykiams.

S. Tūbenas

KRIZĘ PLAČIAU APŽVELGUS

Nuo Seimo rinkimų rudenį daug priklausys, ar bus išspręstos dabartinės mūsų krizės, ar iškilės net naujų. Tikėkimės, kad šviesios valstybinės ir politinės galvos laiku pastebės Borisovo - Uspaskicho demagoginės politikos gniaužtų pavojų, nepriklausant nuo to, kaip išsiriš “prezidentinė krizė”. Tad vargu ar tikslu jai nukreipti visą mūsų dėmesį.

Gera, kad kai kurie politikai jau kalba apie “šliaužiantį” V.Uspaskicho planą, įgalinantį bet kurios valstybės mafijai nusipirkti Lietuvos Seimą. Jau pradedant 2002 m. vasara bandžiau tuo klausimu spaudyti aliarmo skambučius. Birželio mėn. *Lietuvos aide* pasirodė (ne Uspaskicho pasirašytas) straipsnis su antipartiniu planu pakeisti Seimo rinkimų sistemą. (Vėliau paaiškėjo, kad tas planas puikiai atitiko Uspaskicho paskelbtam planui.) 2002. 07. 05 *Lietuvos aidas* paskelbė mano straipsnį “Mafijozų valdžios projektas?” Vėliau, 2003 m. vasario 20d. *Lietuvos rytas* išidėjo mano rašinį pavadinant “Ar bus įsteigta akcinė bendrovė Lietuvai nusipirkti?” Tuo pat klausimu *XXI Amžiuje* 2003.06.11 buvo mano straipsnis “Ar Seimas agurkų stiklainis?” Du iš šių mano straipsnių buvo 5-se ar 7-se Lietuvos ir JAV laikraščiuose. Tačiau, deja, politikuose atgarsio tada neteko pastebėti. Tad jaučiuosi turįs moralinę teisę su skaitytojų pagalba priminti politikams apie “šliaužiantį” planą pinigų ir demagogijos pagalba nežinia kuriuo tikslu sujaukti Antrosios Lietuvos Respublikos valdžios sistemą.

Susidaro ispūdis, jog per dažnai dabartinė krizė svars-

toma labai siauražiūriškai. Yra pagrindo įtarti, jog kažkas siekia nukreipti tautos dėmesį nuo ateinančių Seimo rinkimų. Panašiai kaip pėmpė, vaidindama sužeistą plasnojančią paukštį, nuvilioja nuo savo lizdo piemenį ar jo šunį.

Dažnas yra tiek sukaupęs jausmų ir dėmesio krizei, lyg tai būtų koks tai “devintas pasaulio stebuklas”. Lyg mes būtume tik vieninteliai tokie netikę, kad mus užgriuvo valstybinė krizė. Apsižvalgę pamatytume, jog daug kur pasaulyje yra pergyvenamos net didesnės krizės, jau nekalbant apie įprastines politines krizes.

Net Anglijos ir Amerikos valstybių galvos pergyvena apkaltas ir opozicijos puolimus. JAV ir Italijoje milžiniškų korporacijų vadai matuojasi kalinių uniformas, nekalbant apie juos su vyriausybe siejančius siūlus. Prezidentas Bušas įklimpęs Irake, nei išeiti, nei pasilikti padėtyje. Izraelis bechroniškos krizės dėl Palestinos, pergyvena min. pirm. Šarono sūnaus didžiulio kyšio paėmimo krizę. Prancūzija, be nuolatinio socialistinio chaoso, turi musulmonų pretenzijų krizę. Rusija turi ne tik Čėčėnijos, bet ir “demokratinę” krizę. Pagaliau, be tų Rusijos krizių ir mūsų “krizė” nebūtų krizė.

Tad neniekinkime ir neplakime savęs. Mus negandos užgulė ne todėl, kad tapome nepriklausomi, ne todėl, kad esame blogesni ar kvailesni už kitus, o todėl, kad per daug mūsų pamiršo, jog 50 metų okupacija paliko nešvarius pėdsakus daugelio žmonių sąmonėje, ir todėl švarių sąžinių įvairaus amžiaus tautiečiai ir toliau

turėjo stipriai kovoti už tautos dvasios didybę. Tai pamiršę ar įsidėmėti nepanorę neatliko patriotinės pareigos - didžių permainų metu politiniai apsišviesti, šviesti kitus ir atitinkamai veikti. Dėl tos pat priežasties, dėl gerų žmonių abuoju mo, vyksta politinės krizės net niekad okupacijos nepatyrusiose tautose.

Nežinia, ar visada yra teisingas posakis - “nėra to blogo, kas neišeitų į gera”, vis tik reikia bandyti įžiūrėti ką nors gero ir šiandieninėje Lietuvos krizėje. Atrodo net taip smerkiamas “žmonių susipriešinimas”, jei pavadinime jį “pažadiniu iš politinio miego”, gali turėti gerų pasėkų. Ypač, jei tai supras ir atitinkamai panaudos įvairaus lygio visuomeniniai bei politiniai vadai. Tas pažadinimas ne tiek paveiks rauduosius, kurie, kaip matėme, ne labai snaudė, kiek patriotinį mūsų tautos elementą, kurs matomai daugumoje buvo išėjęs atostogų, švelniai kalbant.

Antras, gal lengviau pastebimas, teigiamas reiškinys yra tai, kad daugelis korumpuotų asmenų aukštose vietose bus gavę aiškų įspėjimą: liaukitės būti akiplėšiškai korumpuoti, nes tautos, o gal ir kai kurių valdžios įstaigų akys bus dažniau nukreiptos į jūsų į save nukreiptus pirštus.

Tad būtų pravartu, kad mes liautumės žiūrėti į save iš aukšto kitų, neva skaidriomis akimis, kad apsižvalgytume plačiau už šiandieninės krizės ribų.

Svarbiausia - nepamirština, jog turime daug galios pagal Antrosios Respublikos Konstituciją išsirinkti gerą Seimą ir neleisti niekam jį nusipirkti.

Vilius Bražėnas

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

- **Tikrit mieste** Irake amerikiečiai suėmė seną S. Hussein draugą, arabų socialistų partijos vadovą alDourri. Už jo suėmimą Revoliucijos taryba sumokėjo 10 milijonų dolerių.
- **Izraelio** kareiviai apšaudė Betliejaus miestą. Iškaiškinta, kad palestiniečiai gauda ir įkaitais laiko izraeliečius, vėliau juos iškeičia į palestiniečius.
- **Prancūzijos** teismas nubaudė buvusį premjerą Alain Juppe. Jis pripažintas kaltu dėl partijos finansinio skandalo. Jam uždrausta 10 metų būti valdininku.
- **Irane** religinė priežiūros komisija uždraudė 2,400 kandidatų į parlamentą iškelti savo kandidatūras. Prezidentas reformistas Khatami prašė atidėti rinkimus.
- **Rusijos** spaudoje (*Kommersant*) paskelbta, kad vy-

riausybė planuoja didelius karinius manevrus, išbandant branduolinius ginklus. Dalyvaus didelės oro pajėgos. Manevrai pavadinti: “Septynių valandų atominis karas”. Karo žaidimams vadovauja strateginių raketų generolas pulkininkas Nikolaj Solovcov. Prez. Vladimir Putin asmeniškai prižiūrės manevrus.

• **Pasiutusių karvių** epidemija kelia didelį susirūpinimą veterinarams. Washingtono valstijoje rastos iš Kanados atvežtos sergančios karvės. Žemės ūkio sekretorė Ann Veneman įsakė griežtai tikrinti įvežamus gyvulius. Sudaryta tarptautinė komisija.

• **Philadelphijos** mokyklose nuo liepos mėnesio nebus pardavinėjami gazuoti gėrimai, nes vaikai darosi storuliais. Mokyklose bus leidžiama gerti tik vasių sunką, pieną, vandenį. Spėjama, kad

pramonė neteks apie 500,000 dol. per metus.

• **Prezidentas Bush** sukvietė pokalbiui privačius ekonomistus ir pranešė jiems, kad ekonominiai šalies reikalai taisosi, eksportas auga, įmonių gamyba didėja. Dolerio vertei nukritus, atpigo Amerikos gaminiai.

• **Kinija** paskelbė, kad dar trys regionai apimti “paukščių gripo”, juo serga ir žmonės. Šiuo metu epidemija siaučia Kinijoje, Japonijoje, Pietų Korėjoje, Kambodijoje, Taivane, Indonezijoje, Pakistane, Laose, Vietname. Mirė 10 žmonių, sunaikinti milijonai paukščių.

• **JAV Pakrančių** sargybos laivai sustabdė iš Kubos atplaukiantį labai sandarų “Buick” firmos automobilį, kuriuo grupė kubiečių bandė pasiekti Floridą, esančią už 90 mylių. Automobilis ir “keleiviai” buvo išsiųsti atgal į Kubą.

Lietuvos Vyčių Vidurio apygardos valdyba surengė 44 “Lietuvos prisiminimų” pokylį, kurio metu pagerbė “Draugo” dienraštį 95 metų sukaktyje. Nuotraukoje Lietuvos Generalinis konsulas Arvydas Daunoravičius, dienraščio vyr. redaktorė Danutė Bindokienė, kurie priėmė “Draugui” skirtą žymenį, Vyčių pirm. Robert A. Martin, Jr., ir Lietuvos Garbės konsulas Vaclovas Kleiza. Z. Degučio nuotr.

LIETUVOS RESPUBLIKOS AMBASADORIAUS ŽODIS VASARIO 16-OSIOS PROGA

Mieli tautiečiai,

Leiskite jus visus pasveikinti su Vasario 16-ąja - laisvos nepriklausomos Lietuvos diena, žyminėja mūsų valstybės kelią nuo 1918 metų iki šių dienų.

1918 m. vasario 16 Nepriklausomybės diena žymi ir Lietuvos - JAV bendradarbiavimo istorijos pradžią, nes būtent tuometinio JAV prezidento Woodrow Wilson pristatytą “tautų apsisprendimo teisės” principo dėka buvo padėtas pagrindas Lietuvos nepriklausomybės atkūrimui. JAV tamprus ryšys su Lietuva išliko iki šių dienų, kiekvieną dieną atskleisdamas vis naujas tarpusavio bendradarbiavimo formas.

Remiama JAV bei kitų provakarietišku demokratinių valstybių, o svarbiausia - savo tautos darbštumo bei ryžto sugrąžinti Lietuvą į pilnaverčių valstybių tarpą, dėka, Lietuva sparčiai žengia į demokratinių valstybių būrį. Kiekvienas gali didžiuotis tokia sėkminga Lietuvos pažanga - jau šių metų pavasarį mūsų valstybė taps Šiaurės Atlanto sutarties organizacijos bei Europos Sąjungos nare, tuo pačiu Lietuva vadinama Baltijos regiono tigru dėl savo sparčiai kylančios ekonomikos bei pavyzdinių kaimyninių santykių.

Kiekvienais metais vasario 16-oji suburia po visą margą pasaulį išsibarsčiusius lietuvius draugėn paminėti Lietuvos valstybės Nepriklausomybės dieną, dar kartą bent mintimis nuklystant į savo Tėvynę, prisimenant jos nelengvą istoriją bei padiskutuojant apie šalies ateities perspektyvas. Ši diena - tikrai puiki galimybė dar kartą pasidžiaugti mūsų jaunos valstybės pasiekimais, didžiuojantis priklausant jai savo širdimis bei atliekamais darbais jos labui.

Palinkėčiau kiekvienam mūsų, nesvarbu kokiame krašte bebūtumėme, niekada nepamiršti savo prosenelių, tėvų ir savo darbo Tėvynės labui bei nuolatos stiprinti ryšius su Lietuva.

Su šventiniais linkėjimais -

Ambasadorius Vygaudas Ušackas

LIETUVOS AMBASADORIUS VAŠINGTONO VALSTIJOJE

Lietuvos Respublikos ambasadorius JAV Vygaudas Ušackas vasario mėn. 5-7 dienomis lankėsi Washington valstijoje. Vasario mėn. 6 d. ambasadorius susitiko su valstijos ir Seattle miesto valdžios atstovais, pasakė kalbą University of Washington.

V.Ušackas taip pat susitiko su Washington valstijos gubernatoriumi Gary Locke bei vicegubernatoriumi Brad Owen. Susitikime ambasadorius trumpai pristatė Lietuvą, supažindino su šalies ekonominiais pasiekimais, investicijų bei turizmo galimybėmis Lietuvoje, bei ragino valstijos verslininkus aktyviau pasinaudoti Lietuvos ekonomikos augimu bei artėjančia šalies naryste Europos Sąjungoje.

Amabasadorius taip pat susitiko su University of Washington akademine bendruomene. Kalboje, pasakytoje universitete, pristatė Lietuvos vaidmenį regione, šaliai tapus ES ir NATO nare, bei ragino universiteto Baltijos studijų programos studentus bei jų kolegas ir draugus ne tik “studijuoti Lietuvą”, bet ir ją aplankyti, atrasti dar neišnaudotas Lietuvos galimybes.

“Esu tikras, kad teigiami pokyčiai Lietuvoje po nepriklausomybės atgavimo 1990m., šalies energija ir dinamizmas, architektūros šedevrai, stebinę net Prancūzijos imperatorių Napolėną, bei turtinga šalies istorija patenkins jūsų žinių troškulį; o įvairiaspalvis, aktyvus kultūrinis gyvenimas, draugiški žmonės ir žavinga gamta leis atsikvėpti ir atgauti jėgas po nelengvo egzaminų maratono”, kalbėjo ambasadorius V.Ušackas.

Ambasadoriaus kelionę Washington valstijoje organizavo LR Garbės konsulas Seattle Vytautas V. Lapatinskas.

Kęstutis Vaškelevičius, LR ambasados JAV inf.

Socialdemokratų sąjunga ir Nacionalinė centro partija pasirašė bendradarbiavimo sutartį

Dvi šiuo metu Seime neatstovaujamos partijos - Arvydo Akstinavičiaus vadovaujama Socialdemokratų sąjunga ir Romualdo Ozolo vadovaujama Nacionalinė centro partija pasirašė bendradarbiavimo sutartį ir ketina toliau derinti savo nuostatas. Tačiau A. Akstinavičius *Eltai* pripažino, kad dvi bendradarbiauti žadančios partijos skirtingai vertina prezidentinę skandalą. A. Akstinavičiaus vadovaujamos partijos nuostatos yra kategoriškesnės prez. R. Pakso atžvilgiu. Jo pavaduotoja Violeta Linkienė pridūrė, jog tai, kad esama ir daugiau kaltų ar net “kaltesnių” politikų, dar “nereiškia, kad vienas neturi būti nubaustas”.

“Sutartyje įrašytas punktas, kad mes nebūtinai turime sutarti visais klausimais. Tais klausimais, dėl kurių sutarsi-

LIETUVOS MINISTRO PIRMININKO SVEIKINIMAS

Mieli tautiečiai,

Pažymime didžiausią ir svarbiausią mūsų šventę. Vasario 16-oji kiekvienam iš mūsų simbolizuoja Lietuvos valstybę, įsitvirtinimą pasaulio žemėlapyje. Ilgi rezistencijos dešimtmečiai ir 1988-1990 metų Atgimimo dvasia dar kartą patvirtino mūsų žmonių ištikimybę laisvės principams.

Šiandieninę šventę minime nepaprastai svarbių Lietuvai įvykių - stojimo į Europos Sąjungą ir NATO - išvakarėse. Šį apsisprendimą referendume patvirtinusi tauta siekė dar labiau įtvirtinti mūsų valstybingumą, užtikrinti Lietuvos visapusį klestėjimą demokratinį ir civilizuotų šalių bendrijoje.

Pastarieji nepriklausomybės metai buvo sėkmingi ne tik Lietuvai. Pažymėtas Mindaugo karūnavimo jubiliejus parodė mūsų tautos kūrybines galias, kultūros pasiekimus, mūsų valstybės tarptautinį autoritetą.

Sveikindamas tautiečius su Nepriklausomybės diena, linkiu visiems džiaugsmo ir sėkmės, kiekvienai šeimai - gerovės ir santarvės, mūsų šaliai - stabilumo ir pasitikėjimo savimi. Savo valstybę mes papuošime ir sustiprinsime tik nedvejojant žengdami į priekį.

Ministras Pirmininkas Algirdas Brazauskas

PAMINĖTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS DIENA, PAGERBTI JAV VICEGUBERNATORIAI

Lietuvos Respublikos ambasadoje vasario mėn. 11 d. paminėta Vasario 16-oji- Lietuvos valstybės atkūrimo diena, bei pagerbti JAV vicegubernatoriai, susirinkę į metinį vicegubernatorių susitikimą JAV sostinėje.

Vicegubernatorius ir jų šeimos narius pasveikinęs LR ambasadorius Vygaudas Ušackas pažymėjo, kad jie lankosi LR ambasadoje, 16-osios gatvės pastate, kuris simbolizuoja Lietuvos-JAV ypatingus santykius. “JAV niekuomet nepripažino Lietuvos okupacijos, o Lietuvos trispalvė prie JAV Valstybės departamento, suteikė viltį ne tik JAV, bet ir viso pasaulio lietuviams, jog Lietuvos nepriklausomybė vieną dieną vėl bus atstatyta”, - kalbėjo V.Ušackas.

“Simboliška, kad šiandien mes kartu švenčiame Lietuvos nepriklausomybę, bei mūsų valstybės pilnavertį sugrįžimą į Vakarų demokratijų bendriją”, - sakė jis, primindamas, jog gegužės mėn. 1d. prie LR ambasados Vašingtone suplevėsuos 12-os žvaigždžių mėlyname fone Europos Sąjungos vėliava. “Tikimės, kad dar prieš šią datą prie NATO būstinės Briuselyje bus iškelta Lietuvos ir kitų 6 Vidurio Europos valstybių vėliavos.”

Ambasadorius pakvietė vicegubernatorius bei kartu su jais besilankančius verslo atstovus aplankyti Lietuvą, “kuri pasižymi ne tik didelėmis investicijų galimybėmis, tačiau yra ir sparčiausiai auganti ekonomika Europoje,” - ambasadorius Ušackas.

Priėmimo metu žodį pasakė Arkansas valstijos vicegubernatorius, žymaus JAV verslininko John D. Rockefeller anūkas, lietuvių kilmės (iš motinos pusės) Win Rockefeller, o taip pat ir Vicegubernatorių asociacijos prezidentas Karl Ohs iš Montana valstijos. Priėmimo metu vicegubernatoriams įteiktos lietuviškos arbatos (“Švenčionėlių arbata”) dovanos.

Kęstutis Vaškelevičius, LR ambasados JAV inf.

me, reikšime bendrą poziciją, o kai nuostatos išsiskirs, gerbsime kitą nuomonę”, - pažymėjo socialdemokratas.

Per sutarties pasirašymą A. Akstinavičius pažymėjo, kad NCP ir socialdemokratai stengsis išsaugoti socialdemokratinės ir centristinės politikos idėjų tęstinumą. Pasak jo, per 14 nepriklausomybės metų Lietuvos politikoje buvo matyti tik du poliai - kairė ir dešinė, komunizmas ir antikomunizmas, juoda ir balta. “Politikoje

turi būti ir kitos spalvos”, - tvirtino socialdemokratas.

Savo ruožtu R. Ozolas atkreipė dėmesį į tai, kad iki šiol buvusią valdžios ir jėgos politiką turi keisti principais ir idėjomis grindžiama veikla. “Šūkis “daugiau jėgos, daugiau valdžios” nėra labai produktyvus. Manau, kad ateina laikas Lietuvoje vertinti principus”, - pažymėjo NCP pirmininkas.

Socialdemokratų sąjungoje šiuo metu yra 1400 narių, NCP - apie 600 narių.

**LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima pirmadieniais
9:30-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.**

Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis dr. Giedrė Kumpikas, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: LithNY@AOL.com arba amberwings@mac.com

KORP! NEO-LITHUANIA AMERIKOJE

Antrą kartą Sovietams okupuojant Lietuvą 1944 m. didelė dalis Lietuvos gyventojų traukėsi į Vakarus stengdamiesi išvengti raudonojo teroro, kurį jau buvo patyrę prieš 3 metus. Jų tarpe buvo ir nemažas būrys Korp! Neo-Lithuania korporantų, kurie apsigyveno įvairiuose Vokietijos miestuose ir pradėjo studijuoti universitetuose. Tautinių korporacijų narių iniciatyva, 1948 m. buvo įsteigta korporacija “Viltis”, kurios tik vardas buvo skirtingas, bet tikslai ir šūkis buvo tokie pat, kaip ir Neo-Lithuanijos. “Viltis” greitai pradėjo augti ir didesniuose studentų telkiniuose steigėsi skyriai, bet, prasi-dėjus masinei emigracijai į užjūrį, nariai išsisklaidė ir “Vilties” veikla sustojo.

Korporantai, gyvendami išeivijoje, stengėsi palaikyti tarpusavio ryšius, suregistruoti ir surinkti žinias apie esančius korporacijos narius Vokietijoje ir kitose Europos valstybėse. Buvo sudaryta Vykdomoji Taryba iš Neo-Lithuania, Filiae Lithuaniae ir Jaunosios Lietuvos korporantų. Į tarybą įėjo Antanas Diržys, Aldona Augustinavičienė, Juozas Jankaitis, Jonas Jurkūnas ir Stepas Vykintas.

Taryba suregistravo 300 korporantų ir ruošėsi 1948 m. liepos mėn. sušaukti suvažiavimą Heidelberge, bet dėl valiutos reformos ir prasidėjusios masinės emigracijos suvažiavimas neįvyko. Vėliau, 1948 m. gruodžio 10 d. suvažiavimas buvo sušauktas Augsburgėje, kai jau daugelis korporantų buvo pakeičiui į Jungtinės Amerikos Valstijas ir kitus kraštus.

Nemažam skaičiui korporantų atvykus į JAV, korporacijos Neo-Lithuania būreliai pradėjo organizuoti pirmiausia 1950 m. Clevelande, vėliau New Yorke ir Montrealyje. Tų trijų vietovių korporantai pasitarę pavadė Clevelando skyriaus valdybai laikinai eiti Korp! Neo-Lithuania centro valdybos pareigas. Tai buvo pirmoji centro valdyba Amerikoje. Ją sudarė šie kolegos: Cezaris Modestavičius - pirmininkas, Jonas Čiuberkis - sekretorius ir Juozas Gaška - išdinininkas. Ši centro valdyba kruopščiai suregistravo Korp! Neo-Lithuania ir Filiae Lithuaniae narius ir sukviatė į pirmąjį suvažiavimą 1955 m. liepos 2-3 dienomis Toronte. Čia Korp! Neo-Lithuania formaliai buvo atsteigta, filijos įsijungė į Neo - Lithuania, pasilikdamos dēvėti savo spalvas ir ženklus. Suva-

žiavime buvo priimta rezolucija: “1. Korp! Neo-Lithuania veikla tremtyje, iki šiol reiškusis savaimingai, formaliai atgaivinama visomis Lietuvoje nusistovėjusiomis tradicijomis ir papročiais, ypatingą dėmesį skiriant priaugančiam akademiniam jaunimui, kaip būsimos Lietuvos kuriamajai jėgai. 2. Korp! Filiae Lithuaniae susijungia su Korp! Neo-Lithuania ir vieningai veikia Korp! Neo-Lithuania vardu...”

Toronto suvažiavimas priėmė korporacijos veiklos nuostatus išeivijoje. Šie nuostatai įpareigoja korporantus vadovautis senuoju šūkiu “Pro Patria”, tęsti tradicijas ir siekti didžiųjų jos tikslų - lietuvių tautos didybės, jos garbės ir valingos, kilnios bei taurios asmenybės. Korporacijos tradicijų, kurios buvo išvystytos Lietuvoje, laikytis tiek, kiek leidžia dabartinio gyvenimo sąlygos. Tuoju įsisteigė korporacijos padaliniai Clevelande, New Yorke, Toronte, Čikagoje, Bostone, Detroite, Philadelphijoje, ir vėliau Los Angeles bei St. Pertersburge, Floridoje. Visur atsirado jaunų studentų, kurie papildė korporacijos eiles ir išvystė plačią veiklą. Filisteris Vytautas Abraitis savo straipsnyje antrojoje Korp.

Korp! Neo-Lithuania herbo fragmentas

knygoje - “Korporacija Neo-Lithuania Lietuvoj ir svetur” - šitaip aptaria korporacijos atsteigimą. “Toku būdu po viena korporacijos Neo-Lithuania vėliava atsirado lyg ir dvi neolithuanų kartos - laidos. Vieni, vyresnio amžiaus, kuriuos vadindčiau Kauno filijomis ir neolithuanais, antri, jaunesnieji,

kuriuos norėčiau vadinti Amerikos žemyno filijomis ir neolithuanais. Vieni ir kiti davėme tą pačią priesaiką, vieni Kaune, kiti Amerikoje: “Kiek tik tesėsiu ruoštis į gyvenimą ir darbą pro patria, saugoti ir ginti tautinę savo ir savo tėvynės, Lietuvos garbę.

(Nukelta į 10 p.)

Dr. Algimantas LIEKIS

MES - LIETUVIAI: KOVOS IR VILČIŲ METAIS

(1988 - 1990 M.)
XXXX

Pavyzdžiui, vienas “Sąjūdžio” lyderių, leidyklos “Mintis” vyriausiojo redaktoriaus pavaduotojas, SSKP narys R.Ozolas taip pat vadovauja ir Sąjūdžio laikraščiui “Atgimimas”. Jo puslapiuose nuolat publikuojami straipsniai, paminantys internacionalizmą, federacinius SSRS sudarymo principus, tautų draugystę ir kitas socialistines vertybes. Viename vasario “Atgimimo” numeryje pavaizduotas į gabalus suplėšytas SSRS žemėlapis, sujungtas smeigtukais. Viršuje šūkis: “Už mūsų ir jūsų laisvę”, apačioje - nedviprasmiškas klausimas: “Kaip pertvarkyti Sovietų Sąjungą”.[...]

SSKP įstatų reikalavimus dėl idėjinės ir organizacinės partijos vienybės ignoruoja ir Vilniaus valstybinio universiteto partijos komiteto sekretorius B.Genzelis. Vasario 16-ąją, Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo dieną, vykusiame iškilmingame susirinkime jo kalba nuskambėjo kaip atviras kvietimas atsiskirti nuo SSRS. Tauta savo gyvybiš-

1945 metais McKibbinas (antras iš dešinės), Stasys Lozoraitis (pirmas iš dešinės), Stasys Žymantas (antras iš kairės).

kumą, - kalbėjo jis, - užtikrina tik tada, kada pati sprendžia savo likimą. Būtina to sąlyga yra politinė nepriklausomybė. [...]

Neatsakingiems raginimams atskirti Lietuvą nuo SSRS, SSKP kol kas reikiama nepasipriešina valstybiniuose organuose ir visuomeninėse organizacijose dirbantys partijos nariai. Lietuvos SSR Aukščiausioji Taryba priėmė kelis teisinius aktus, prieštaraujančius SSRS Konstitucijai. 18-os pro-

fesinių sąjungų suvažiavimuose nutarta atsiskirti nuo sąjunginių organizacijų. Partinės grupės respublikos Aukščiausiojoje Taryboje, komjaunimo, profesinių sąjungų, kūrybinėse ir kitose visuomeninėse organizacijose nestojo prieš separatistines nuotaikas, neįtikino žmonių, kad tokie jų planai ir veiksmai klaidingi.

LSSR Aukščiausiosios Tarybos komisija, studijuojanti Vokietijos - SSRS 1939-ųjų metų sutartis (jai vadovauja

respublikos Mokslų Akademijos prezidentas, LKP CK biuro narys J.Požela), nelaukdama, kol baigs darbą SSRS komisija, š.m. rugpjūčio 22 d. paskelbė pranešimą, kuriame pareiškė, kad neteisėtos yra ne tik minėtos sutartys, bet ir Lietuvos liaudies seimo deklaracija, kurioje prašoma priimti Lietuvą į SSRS sudėtį, bei SSRS Aukščiausiosios Tarybos Įsakas dėl Lietuvos priėmimo į SSRS sudėtį. Respublikos Aukščiausioji Taryba š.m. rugsėjo mėn. 23 d. pritarė komisijos darbui ir įgaliojo ją toliau tirti 1939 m. Vokietijos - SSRS sutarties aplinkybes ir jos padarinius.

Viešosios informacijos priemonės neretai teikia vienpusę, iškreiptą informaciją apie respublikoje vykstančius procesus. Kai kurie dirbantys spaudoje, radijuje ir televizijoje komunistai yra nusiteikę prieš partiją. Antai savaitraščio “Gimtasis kraštas” redakcijai vadovaujantis komunistas A.Čekuolis, būdamas “Sąjūdžio” Seimo nariu, kaip pranešama SSKP CK adresuotuose laiškuose, laikraštį pavertė ekstremistiškai nusiteikusių judėjimo lyderių rupu. [...]

Panašios krypties laikomasi ir laikraščių “Komjaunimo tiesa”, “Vakarinės naujienos”, “Kauno tiesa” publikacijose, kai kuriose radijo ir televizijos laidose.

SSKP narių veikla, skatinanti suskaldyti partiją, išardyti SSRS tautų draugystę, prieštarauja SSKP programai ir įstatams, tačiau principinio partinio įvertinimo ji dažnai negauna. Separatizmo idėjos, deja, randa pritariančiųjų kai kuriuose LKP rajonų ir miestų komitetuose. Š.m. liepos mėn. vykęs Kauno miesto ir rajono partijos komitetų plenumas pritarė planui, kad LKP atsiskirtų nuo SSKP. Š.m. gegužės mėn. Vilniaus miesto Lenino rajono partijos komiteto plenumo buvo pareikšta, kad LKP turi tapti savarankiška politine organizacija, o SSKP reikia reorganizuoti į savarankiškų komunistų partijų, kurias jungtų idėjos, o ne organizacija, sąjunga. [...]

Lenino rajone, kur sukaup-tas žymus intelektualinis potencialas, paplitusios separatistinės idėjos per viešosios informacijos priemonės buvo pri-mestos kaip diskusija visoms respublikos partinėms organizacijoms. [...]

Jei būtų įgyvendinti LKP CK XVII plenumo nutarimai, kviečiantys patikrinti SSKP narių, kurių veikla nesuderinama su SSKP įstatais ir programa, atsakingumą, tai būtų įmanoma sustiprinti partines pozicijas.

(Bus daugiau)

International Children's Games and Cultural Festival komitetas. Sėdi iš k.: Madeline Brookshire - Cuyahoga Cty. Library, David Gilbert - Greater Cleveland Sports Commission, Tess Okihara - Volunteer. Stovi iš k.: Carol Payto - International Children's Games, Shelly Sweedler - International Children's Games ir John Lecky - International Community Council. Dr. V.Stankaus nuotraukos

TARPTAUTINĖ VAIKŲ OLIMPIADA

Tarptautinės vaikų sporto varžybos įsteigtos 1968 m. vaikams nuo 12-15 metų amžiaus įvyks pirmą kartą Amerikoje šią vasarą, liepos 29-tą - rugpjūčio 3-čią, Cleveland, Ohio. Tai didelio masto įvykis - iki šiol užsiregistravo 3,000 sportininkų iš 50 kraštų.

Alex Machaskee, Cleve-

land Plain Dealer laikraščio prezidentas, leidėjas, ir šių International Children's Games and Cultural Festival kopirmininkas savo pristatyme tautybių atstovam išdėstė, kodėl šios varžybos išskirtinos ir svarbios Amerikai, Clevelandui ir tarptautinių santykių puoselėjimui.

Tai ne tik sportinis, bet ir mokslinis, ekonominis, kultūrinis bendradarbiavimas tarp dalyvaujančių kraštų, miestų, tautybių prieš, per ir net tęsiant po varžybų. Dalyvaujančių kraštų studentai abipusiai paliks informaciją apie savo kraštus, bus įsteigta Ambasadų alėja Clevelando konvencijų centre pora

dienų prieš varžybas ir ten pat įvyks WTC konferencija puoselėjant tarptautinę prekybą ir konferencija - technologijų mainai. O istorinėje Clevelando Mall įvyks kultūros ir meno festivalis, kur dalyvaujantys kraštai su jų kilmės Clevelande gyvenančių tautiečių pagalba parodys savo šokius, muziką, kultūrą, istoriją, maistą.

Atidarymo ceremonijos įvyks Cleveland Brown's stadione, o varžybos - John Carroll, Case Western Reserve, Cleveland State universitetų ir Cuyahoga Community, Ursuline, Notre Dame kolegijų sporto patalpose. Lietuvos sportuojantis jaunimas iš Kauno, Vilniaus, Panevėžio dalyvaus 10-ties sporto šakų varžybose. Tai neeil-

nis įvykis Amerikos ir Amerikos lietuvių gyvenime. Užtat Alex Machaskee ir varžybų vykdytinė direktorė Shelley Sweeder prašo Clevelando lietuvių organizacijas prisidėti prie varžybų darbų: sutikti lietuvius sportininkus oro uoste, dalyvauti atidaryme, konferencijose, kultūriniame festivalyje, baigimo ceremonijose, raginti kitų miestų lietuvius atvykti, paremti mūsų sportininkus.

Tikrai, reta proga Amerikos, net Kanados, lietuviams, ypačingai tėvam su vaikais dalyvauti šią vasarą jaunimo varžybose, padėti Lietuvos sportuojančiam jaunimui, pasidžiaugti jų laimėjimais ir lietuviškai pabendrauti.

Dr. Viktoras Stankus

Tarptautinių Vaikų Varžybų ir Kultūrinio Festivalio ko-pirmininkas Alex Machaskee ragina tautybes prisidėti prie varžybų darbų.

Algirdas Vokietaitis

SLAPTA MISIJA Į ŠVEDIJĄ

VI

Taip ir padarėme. Tą patį vakarą latvio vežimėliu nuvykome į Darbėnų stotį ir, sulaukę prekinio traukinio į Šiaulius, davėme vagono palydovui litrą degtinės ir jis įsileidomus į vagoną. Tokiu būdu mudu 8 val. vakaro (pagal mano dienyą) ir išvykome iš Darbėnų Šiaulių link.

Gruodžio 19-osios ankstyvą rytą atvykę į Šiaulius, susirišome su vietiniais LLKS vyrais, kurie mane nuvežė pas mjr. Leoną Virbicką, tuometinį Šiaulių apygardos LLKS vadovybės narį, gyvenusį savo ūkelyje netoli Šiaulių. Jį pažinojau dar iš Kauno laikų kaip taurų lietuvių patriotą.

Atvykęs pas Virbicką, pirmiausia išpakavau savo dar vis drėgną kuprinę ir patikrinau jos vertingą turinį. Kadangi radijo siųstuvo dalys ir visi popieriai buvo gerai įvynti plastmasiniuose maišeliuose, tai juos radau gerame stovyje.

Belaukiant susisiekimo priemonės kelionei į Kauną, kitą dieną Virbicko namuose turėjome slaptą vietinio LLKS skyriaus vadovaujančių asme-

nų suėjimą, kuriame papasakojau apie politinę padėtį laisvajame pasaulyje. To suėjimo metu buvo pranešta apie LLKS suplanuotą gan originalų bei saugų būdą nugabenti mane iš Šiaulių į Kauną: LLKS narys, tarnaujantis Šiaulių miesto policijoje, fiktyvių "arešto" dokumentų priedanga vežtų mane kaip "kalinį" geležinkelio į Kauną. Tokiu būdu man nereikėtų jokių kelionės leidimų ir, važiuojant atskiroje užrakintoje kupe, man ir bagažui būtų užtikrintas visiškas saugumas. Aš, žinoma, tokiam sąmojingam konspiracinio pobūdžio planui entuziastiškai pritariau.

Tą patį vakarą - gruodžio 20-ą - buvau nuvežtas į Šiaulių geležinkelio stotį ir ten, atskirame kambaryje, supažindintas su savo būsimu "angelu sargu", apie 30 metų amžiaus gerai nuaugusiu lietuviu policininku. Atėjus traukiniui, policininkas su ginklu rankoje, išvedė mane iš kambario ir, nulydėjęs į traukinį, pasodino specialioje kupe. Ant durų kabėjo iškaba su užrašu - "Gefangenenteil" (suimtųjų ku-

pe). Taip mudu be jokių kontrolių keliavome per naktį į Kauną.

KELIONĖ PER BALTIJĄ

1944 liepos 15 (sovietų kariuomenei jau užėmus Vilnių!, red.)

Išvykau į šitą kelionę su savotišku jausmu - visiška nežinia, kas Lietuvoje laukia, kokią padėtį ten rasiu po didžiosios suėmimų bangos ir kokios staigmenos gali mane pasitikti; ar dar gyvuoja ir veikia pagrindžio organizacijos, ar dar surasiu ką nors iš senų kovos draugų?

Tokios pilkos mintys lydėjo kelionės per Baltiją metu. Visa kelionė, išskyrus laivo motoro šlubavimą, vyko labai sklandžiai, be ypatingų įvykių ir kliūčių. Artinantis prie Lietuvos - Latvijos pajūrio, aš dar suspėjau laivo denyje parašyti Žilinskui laišką su paskutinėmis instrukcijomis.

Kadangi 6 val. vakaro dar buvo per šviesu artintis prie kranto, tai sulėtino laivo greitį. Dizelinio motoro triukšmui sumažinti, ant išmetamojo vamzdžio (kamino) užmauta

guminė žarna ir laisvas jos galas įleistas į vandenį. Tokiu būdu beveik visiškai nesigirdėjo motoro ūžimo.

Jau visiškai sutemus, apie 11 val. vakaro, orientuodamiesi į Papės švyturį, pasiekėme katerio grimzlumo ribą ir sustabdėme laivą. Atėjo laikas man išlipti į krantą. Buvau visiškai ramus ir pilnas pasitikėjimo savo jėgomis.

Užsivilkęs gelbėjimosi liemenę, su sunkia kuprine ant pečių ir vos spėjęs įgulai tyliai prašnibždėti švedišką "tack" (dėkui), skubiai nusileidau į vandenį. Kateris apsisuko ir dingo tamsoje.

Vandens buvo iki kaklo. Pusiau plaukdamas per keletą minučių išbrida į smėlėtą krantą.

Nors buvo tamsoka, bet apsidairęs tuojau atpažinau vietovę ir supratau, kad atplaukėme ten, kur reikėjo - tiesiai į Nidos žvejų kaimelį. Nieko nelaukęs, moviau į kopas ir jų priedangoje atsargiai prisartinau prie netoliese esančios Sprogio trobelės ir pasibel-džiau į miegamojo langą. Po kokios minutės lange pasirodė užsimiegojęs Sprogio veidas. Kadangi tamsoje jis negalėjo manęs atpažinti, tai paklausė, kas aš esąs. Pasakiau slaptažodį ir mane įleido į namus. Spro-

gis prikėlė žmoną, kuri užkūrė krosnį ir padžioė šlapius mano rūbus.

Tuoju išdėsčiau, kad noriu sukontaktuoti su draugais ir paklausiau ar jis galėtų nuvežti mane į Laukžemį, kur tikėjaisi rasti kpt. I. Vyliaus brolių kun. V. Velavičių, kuris mane globojo pirmosios kelionės į Lietuvą metu. Sprogis sutiko. Už paslaugas jam atidaviau atsivežtas dviračio padangas ir truputį pinigų. Išgėręs karštos arbatos ir kiek sušilęs nuėjau į šeimninko daržinę numigti.

Anksti rytą Sprogio vežimėliu leidomės į Laukžemį, kurį pasiekėme apie 7 val. ryto. Sustojome prie bažnyčios. Buvo sekmadienis, ir beveik nujaučiau, kad kleboną rasiu bažnyčioje. Eiti tiesiai į kleboniją nenorėjau, nes nežinojau, kas ten gali mane pasitikti...

Paprašęs vežėjo palaukti, nuėjau į bažnyčią. Vyko mišios ir buvo daug žmonių. Apsidairęs, netrukus pamačiau, ko ieškojau: kun. V. Velavičius sėdėjo klausykloje, visai netoli manęs ir klausė išpažinties. Mudviejų akys susidūrė ir iš išraiškos supratau, kad jis mane atpažino. Nenuleisdamas akių nuo manęs, paskubomis peržegnojo išpažinėją ir, išėjęs iš klausyklos, žygiavo tiesiai link manęs.

(Bus daugiau)

CHICAGO, IL

W. URBAN IR LITUANISTIKOS TYRIMO IR STUDIJŲ CENTRO DARBAI PRIPAŽINTI LIETUVOJE

Naujos knygos pasirodymas visada džiugina, ypač jeigu ta knyga yra susijusi su Lietuva, jos istorija ar kultūra. Dar smagiau, jog Lietuvą ar jos istoriją tyrinėja ne tik lietuviai, bet kad domisi ir nelietuvių kilmės istorikai. Vienas iš tokių yra profesorius dr. William Urban, jau daugiau kaip 20 metų bendradarbiaujantis su Lituanistikos tyrimo ir studijų centru ir dr. R. Vitu bei prof. dr. J. Račkausku. Šio profesoriaus knygos *The Baltic Crusade*, *The Prussian Crusade*, *The Livonian Rhymed Chronicle* (išl. su J. Smith), *The Independence of the Baltic States* (išl. Su Demm, Noel), *The Samogitian Crusade*, *Tannenberg and After* ir kitos, išleistos Lituanistikos tyrimo ir studijų centro, sulaukė didelio Lietuvos ir užsienio istorikų dėmesio.

LABAI REIKALINGA KNYGA

William Urban yra Istorijos ir tarptautinių studijų profesorius Monmouth koledže (IL). Daktaro laipsnį gavo 1967 m. Texas universitete Austin (TX), vėliau tobulinosi Hamburg universitete, dėstė Kansas universitete bei buvo vizituojantis profesorius Italijos, Jugoslavijos, Čekijos universitetuose. Už savo tyrinėjimus yra gavęs Fulbright premiją bei pirmąjį Burlington Northern Foundation Faculty apdovanojimą už puikų dėstymą. Nuo 1991 iki 1994 m. buvo *Journal of Baltic Studies* redaktorius. Medžiagą savo knygoms rinko Herder institute Marburg/Lahn Vokietijoje ir kitur Europoje. Taigi visi jo istoriniai veikalai - daugelio metų, praleistų Vidurio ir Vakarų Europos archyvuose, rezultatas.

Lietuvos kultūros ministerija, Lietuvos istorijos institutas bei Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas, susipažinę su W. Urban knyga *Tannenberg and After*, pripažino jos istorinę vertę ir nutarė, jog Lietuvos skaitytojams ji taip pat be galo reikalinga. Autorius, prof. dr. W. Urban, buvo įvertintas kaip labai objektyviai ir sistemingai pateikiantis visą lietuvių ir kryžiuočių kovų istoriją, be būdingo lenkų istorikams šališkumo ir per didelio vienos pusės su-reikšminimo.

BUS LIETUVIŲ KALBOJE

Ir štai ne per seniausiai iš Vilniaus į Lituanistikos tyrimo ir studijų centrą atėjo žinia, kad W. Urban knyga *Tannenberg and After*, kurią sudaro daugiau kaip 500 puslapių, jau baigiama išversti į lietuvių kalbą. Dr. W. Urban knygos lietuviškasis variantas - *Žalgiris ir kas po jo* bus pristatytas 2004 m. vasario

19-22 d. vykšiančioje Vilniaus knygų mugėje, kurią kiekvienais metais aplanko dešimtys tūkstančių žmonių. Šioje didžiausioje mugėje ne tik parodamos knygos, bet vyksta ir jų pristatymas, dalyvaujant geriausiems įvairių sričių žinovams. Leidinio įvertinimas ir pristatymas plačiai visuo-menei teikia garbės ne tik W. Urban, bet ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centrui, kuris yra išleidęs daug W. Urban knygų.

ŽYMŪS ISTORIKAI PRISTATO KNYGĄ

Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto direktoriui Rimantui Kareckui pakvietus W. Urban į knygos pristatymą, jis sutiko, o LTSC būtų finansavęs kelionę į Lietuvą. Deja, kaip tik prieš numatomą išvyką gydytojai nerekomendavo W. Urban tokio tolumo skrydžio ir jis kelionę buvo priverstas atidėti. Nepaisant to, prof. dr. W. Urban knygą *Žalgiris ir kas po jo* knygų mugėje pristatys du didieji Lietuvos istorijos tyrinėtojai, viduramžių specialistai — prof. dr. Edvardas Gudavičius ir prof. dr. Antanas Tyla. Šie du profesoriai yra žinomi ne tik Lietuvos ar užsienio istorikams, bet ir visai plačiai Lietuvos visuomenei dėl savo sugebėjimo įdomiai aiškinti ir patraukliai dėstyti faktus. Taigi tikimasi, kad W. Urban knygos pristatymas sulauks didelio susidomėjimo.

Negalėdamas asmeniškai atvykti į knygos pristatymą, prof. dr. W. Urban nusiuntė savo sveikinimo žodį ir trumpą kalbą, pavadintą "Nemirtingumo siekis - The Search for Immortality", kurioje labai įdomiai atskleidžiami lietuvių, lenkų ir Teutonų ordino santykiai, to meto kunigaikščių ir karalių siekiai. Autorius ypač pabrėžia lietuvių indėlį į to meto įvykius ir iškelia lietuvių ir lenkų lygiavertiškumą, o ne, kaip teigia kai kurie lenkų istorikai, lietuvių priklausomybę nuo lenkų. Taip pat W. Urban atkreipia dėmesį, kad nereikėtų to meto Teutonų ordino vadinti Vokietija, nes tai buvo tik karinė vokiečių struktūra.

Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas susirašinėja su W. Urban ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centru, planuodami išleisti dar tris jo papildytas ir pataisytas knygas *The Samogitian Crusade*, *The Baltic Crusade* ir *The Livonian Crusade*. Kaip teigia Mokslinių leidinių ir žodynų skyriaus vedėja Virginija Bogušienė, šių knygų leidimas bus vienas iš projektų, skirtų Lietuvos valstybės tūkstantmečiui paminėti, nes kitą autorių, kuris taip išsamiai būtų išdėstęs Lietuvos vi-

duramžių istoriją, būtų sunku rasti. Paramos šioms knygoms išleisti, atrodo, bus prašoma iš Lietuvos tūkstantmečio rengimo komisijos, kuriai vadovauja ilgametis LTSC draugas dr. Gediminas Ilgūnas. Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto nuomone, W. Urban leidiniai puikiai nušviečia tūkstantmetinės Lietuvos valstybės istorijos vieną iš etapų.

Grįžtant prie knygos *Tannenberg and After*, reikia pasakyti, kad Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutas ją pirmąją versti pasirinko ne atsitiktinai. Vien Lituanistikos tyrimo ir studijų centras jau išleido tris laidas. Šia anglų kalba išleista knyga, kurioje dr. W. Urban aptaria vieną iš svarbiausių Lietuvos istorijos faktų - Žalgirio mūšį ir jo pasekmes, labai domisi užsienio mokslininkai. LTSC nuolat gauna užsakymų iš Švedijos, Norvegijos, Vokietijos ir net iš Japonijos ar Tailando. Be to, knygą *Tannenberg and After* U.S. Commission on Military History (Bibliographie Internationale d'Histoire Militaire) pripažino vienu iš 30 geriausių istorinių veikalų ir įtraukė į populiariausių knygų sąrašą.

LIETUVOS ISTORIJAI SVARBŪS LEIDINIAI

Lituanistikos tyrimo ir studijų centras džiaugiasi galėdamas daugiau kaip dvidešimt metų bendradarbiauti su prof. dr. W. Urban. Džiugina ir dar viena žinia, jog šią savaitę LTSC laukia pasirodant naujausios dr. W. Urban knygos *The Livonian Crusade*. Tiesą sakant, laukia ne tik LTSC, bet ir daugelis skaitytojų iš viso pasaulio. Kaip pavyzdį galėtume pacituoti J.M.P de las Heras iš Ispanijos laišką, kuriame jis rašo: "aš ilgai laukiau pasirodant panašaus pobūdžio knygos ir nenoriu prarasti galimybės ją įsigyti". Ant knygos *The Livonian Crusade* viršelio puikuoja Vilniuje esanti Gedimino pilis (fot. A.Baltėno nuotrauka). Šis Lietuvos simboliu tapęs istorinis paminklas parinktas neatsitiktinai - tai buvo paties autoriaus, dr. W. Urban, pageidavimas.

Istorijai ir kultūrai gyvybiškai svarbu turėti gerai parengtus leidinius, kuriuose būtų nagrinėjami esminiai ir lemtingi Lietuvos valstybės gyvavimo laikotarpiai. Galima drąsiai teigti, kad prof. dr. W. Urban tyrinėjamas viduramžių kovų su kryžiuočiais etapas yra vienas iš kertinių Lietuvos valstybės vystymesi. Kai šis tūkstantmečio projektas bus įgyvendintas ir ne tik *Tannenberg and After*, bet ir kitos trys W. Urban knygos bus išverstos į

Povilas Vaičekas, buvęs ištremtas į Sibirą politinis kalnys, kalba Sausio 13-osios minėjime Jaunimo centre Čikagoje, kurį rengė ALTO Čikagos skyrius. Z. Degučio nuotr.

Šv. Jurgio parapijos blynų pusryčiai

vasario 22 d., sekmadienį 11:30 v.r.
parapijos salėje
6527 Superior Ave. Cleveland, Ohio
auka \$ 5.00

Graži proga išbandyti **gardžiausius** bulvinius blynus Clevelande. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

Šv.Jurgio parapijos taryba

lietuvių kalbą, bus galima sakyti, kad turime išsamią kovų su kryžiuočiais laikotarpio studiją tiek anglų, tiek lietuvių kalbomis. Šiuo metu Lituanistikos tyrimo ir studijų centras džiaugiasi galėdamas bendradarbiauti su W. Urbanu leidžiant jo knygas anglų kalba ir tarpininkauti bendraujant su Mokslo ir enciklopedijų leidybos institutu.

Tie, kurie domisi šiuo leidiniu, gali įsigyti jį Lituanistikos tyrimo ir studijų centre (5600 S. Claremont Ave. Chicago, IL 60636). W. Urban knygų išsamius aprašymus ir nuotraukas galite rasti internete: www.lithuanianresearch.org

Kristina Bareikienė,
Lituanistikos tyrimo ir studijų centras

NEW YORK, NY

Anthology Film Archives rodė Juliaus Žižliausko filmą *Meanwhile a Butterfly Flies* apie rašytoją, poetą, kinematografo Joną Meką. Filmas puikiai surežisuotas ir nufilmuotas, atskleidžia J. Meko humanizmą, nuoširdumą, žmogiškumą. Filme Mekas išreiškia savo meilę New Yorkui. Atvykusiam kaip DP, jam siūlė važiuoti į Čikagą, bet jis pareiškė: "Kodėl važiuoti į Čikagą, jeigu esi New Yorke?" ir pasiliko. Jis pradėjo filmuoti, norėdamas įamžinti gražius momentus, kurie, kaip peteliškės - sublizga ir dingsta. Taip susikūrė jo filmų menas - avangardas. J. Mekas savęs ieškojo, New Yorkas jį atrado, pripažino jo unikalų gabumą, ir jis išėjo į pasaulį. Visur matyti jo meilė gyvenimui, gamtai, jaučiamas šiltas menininko ryšys su žmogumi. Kai Mekas dainuoja apie savo draugus, jaučiasi žmogaus ilgesys žmogiško ir šilto kontakto, būti nevienam. Yra scenų ir iš Lietuvos - kai jaunas Mekas šokinėja ir vartosi ant sniego, lanko gimines kaime. Kartais praspūsianti kritika žmonijai pateikiama su filosofine šypsena ir optimizmu - yra daug gerų žmonių. Didžiuojamės, kad turime New Yorke šį pasaulinio garso lietuvi menininką. **Dr. Giedrė Kumpikaitė**

LIETUVA IR PASAULIS

LIETUVA IMSIS ATSAKOMŲJŲ ŽINGSNIŲ

Europos Sąjungos senbuvėms apribojus laisvą darbuotojų judėjimą, Lietuva neliks pasyvia stebėtoja ir imsis atsakomųjų priemonių, patvirtino *Elta* Vyriausybės kanclerio pavaduotojas ES reikalams Petras Auštrevičius. Kokios bus šios priemonės, P. Auštrevičius neskubėjo įvardinti, ragindamas palaukti, kol Europos Sąjungos valstybės priims galutinius sprendimus.

Savo darbo rinką Lietuvos piliečiams nuo šalies įstojimo į ES gegužės 1 d. planavo atverti Airija, Danija, Didžioji Britanija, Nyderlandai bei Švedija. Jos žadėjo netaikyti pereinamojo septynerių metų laikotarpio, kaip ketina pasiegti kitos ES valstybės.

Tačiau Švedijos vyriausybė jau pareiškė, jog nuo gegužės 1 dienos sugriežtins imigracijos tvarką, nes bijo, kad neribojamas darbuotojų antplūdis iš būsimųjų ES šalių gali tapti nepakeliama našta Švedijos socialinės apsaugos sistemai. Iš pradžių numčiusi leisti visiems darbuotojams iš naujų ES šalių laisvai migruoti į naujas darbo rinkas, kvotas ketina nustatyti ir Nyderlandų vyriausybė. Airija yra vienintelė valstybė narė, paskelbusi, kad jokių apribojimų netaikys.

Apie darbo migracijos ribojimą kol kas nėra pareiškusi nė viena šalis kandidatė. Lietuva taip pat neribos galimybės išdarbinti, nors ir yra pasilikusi sau tokią teisę.

MAKEDONIJA SEKA LIETUVOS KELIU Į NATO

Buvusiai Jugoslavijos Respublikai Makedonijai rūpi Lietuvos patirtis integruojantis į NATO struktūras. Tuo domisi pirmą kartą į Lietuvą su oficialiu vizitu atvykęs gynybos ministras Vlado Bučkovskis.

Krašto apsaugos ministro Lino Linkevičiaus ir Vlado Bučkovskio susitikime buvo kalbama apie galimybę perteikti Lietuvos regioninio bendradarbiavimo patyrimą.

“Lietuva yra Baltijos regiono vadovė, daug pasiekusi narystės NATO kelyje. Regioninio bendradarbiavimo patirtis yra labai svarbi Adrijos šalims - Makedonijai, Albanijai ir Kroatijai, kurios turi tikslą tapti Aljanso dalyvėmis”, - sakė V. Bučkovskis.

Makedonija yra Vilniaus “dešimtuko” dalyvė. Septynios jo šalys šį pavasarį bus priimtos visateisėmis NATO narėmis. L. Linkevičiaus nuomone, “dešimtuko” procesas neturėtų nutrūkti, o Lietuva yra pasirengusi pasidalyti savo patirtimi.

V. Bučkovskis susitiko ir su Lietuvos kariuomenės vadu generolu majoru Jonu Kronkaičiu.

PAVYKUSI APKALTA GALI TAPTI POPULIARIAUSIU R.PAKSO DARBU

Prezidento apkaltą inicijavęs Lietuvos Parlamentas yra neišbandytoje teritorijoje, - rašo įtakingas britų savaitraštis *Economist* straipsnyje “Dantų kalimosi sunkumai”, kurį pristato *Elta*.

Rašoma, jog gruodį Lietuvos Seimo komisija nustatė, kad R. Pakso draugai ir patarėjai darė neteisėtą įtaką, yra susiję su organizuotais nusikaltėliais ir, galimas dalykas, su Rusijos specialiosiomis tarnybomis. Komisijos išvadų paskelbimą atidėjo paskutinę akimirką įteiktas R. Pakso atsakymas į kaltinimus.

Prieš balsuojant Seimui žodį turi tarti Konstitucinis Teismas. Kuo ilgiau tęsiasi apkaltos procedūra, tuo mažesnės prez. R. Pakso oponentų viltys nušalinti jį nuo posto iki įstojimo į ES ir NATO. Užsienio garsenybės atideda vizitus į Vilnių. Tačiau kažin ar bus galima išlaikyti R. Paksą už durų per NATO vadovų susitikimą birželį, kuris turi pasveikinti naujas NATO nares.

Lietuvos prezidentas pluša, telkdamas rėmėjus ir planuodamas savo gynybą. Beveik 20% rinkėjų rinktų jį naujuose prezidento rinkimuose, R. Paksas yra antras po ankstesnio prez. V.Adamkaus. “Gali būti, jog pavykusi apkalta bus pats populiariausias R. Pakso darbas nuo pergalės rinkimuose”, - rašo *Economist*.

Straipsnyje komentuojamas ir Latvijos Ministro pirmininko Einaro Repšės Vyriausybės žlugimas. “Mes tapome Šiaurės Europos Italija”, - raūkosi Atis Lejinis, Latvijos Tarptautinių santykių instituto direktorius. Jo šalis ką tik prarado vienuoliktą vyriausybę nuo 1991 m. Prezidentė V. Vykė-Freiberga latvišką politiką vadina meksikietiška muilo opera. Apžvalgininkų nuomone, krizę sukėlė ir sunkus E. Repšės būdas, ir jo kova su korupcija, kuri patiko rinkėjams, bet ne turtingiems ir įtakingiems veikėjams. “Tiesą sakant, Latvija pralenkė Italiją, kurios vienuoliktąjį nuo 1989 m. Vyriausybė šiaip ne taip laikosi”, - rašo *Economist*.

Posovietiniame pasaulyje tai nėra unikalu. Latvija susilygino su Estija (vienuolika vyriausybių, septyni ministrai pirmininkai nuo 1990 m.). Lenkijos Vyriausybė yra pirmoji, per penkiolika metų sulaukusi savo antrojo gimtadienio. Vyriausybių kaitos priežastys įvairios: per daug mažų, jaunų partijų; per daug nuo sovietinių laikų politinių ir verslo ryšių; nesuderintos politinės sistemos.

Kai kas galvoja, jog proporcinės sistemos pakeitimas individualių apygardų sistema sumažintų partijų skaičių ir padidintų jų ilgaamžiškumą, - teigia britų *Economist*.

LGITIC inf.

Neoficialiame NATO valstybių gynybos ministrų pasitarime Miunchene dalyvavo ir Lietuvos Krašto apsaugos ministras Linas Linkevičius. NATO nuotr.

NATO KARINIO AERODROMO KLAUSIMAS - BALTIJOS ŠALIŲ GYNYBOS MINISTRŲ PASITARIME

Latvijos, Lietuvos ir Estijos gynybos ministrai, susitikę sekmadienį Miunchene, NATO gynybos ministrų konferencijoje, tarėsi, kaip reikėtų kontroliuoti Baltijos šalių oro erdvę.

Latvijos gynybos ministras Valdis Kristovskis interviu šalies radijui sakė, kad kalbėta apie tai, kur turėtų būti NATO aerodromai. Jei būtų nutarta, jog karo lėktuvai turi patruliuoti, geriausia būtų, anot V. Kristovskio, jų bazę turėti Latvijoje. Beje, Baltijos šalių gynybos ministrai neaptarinėjo išvakarėse Rusijos gynybos ministro Sergejaus Ivanovo kritiško pranešimo apie galimas NATO bazes Baltijos šalyse. “Galima būtų sutikti, kad tokios bazės būtų, sakykim, Rumunijoje ar Bulgarijoje, nes jas galima būtų panaudoti operacijoms Artimuosiuose Rytuose”, - sakė S. Ivanovas, retoriškai paklauses, prieš kokias terorizmo grėsmes būtų panaudotos NATO karinės bazės Lenkijoje ir Baltijos šalyse.

V. Kristovskis sakė, kad Rusija neturi jokio pagrindo priekaištauti Baltijos šalims. “Baltijos šalys bus NATO narės, ir savo saugumui pasirūpinti yra mūsų pačių reikalas, kaip ir NATO reikalas yra rūpintis jos narių saugumu. Todėl nėra jokio pagrindo manyti, kad NATO imtųsi kitos politikos Baltijos regione vien dėl Rusijos reakcijos”, - aiškino jis. “O į retoriką apskritai nėra reikalo reaguoti”, - pridūrė V. Kristovskis.

Dar prieš metus Latvijos kariškiai tarėsi su NATO dėl karinių oro pajėgų aerodromo įrengimo Latvijoje. Šis klausimas yra glaudžiai susijęs su patruliavimu oro erdvėje, kai Latvija bus NATO narė.

Letos-Eltos inf.

“REIKIA DAUGIAU DĖMESIO BALTIJOS ŠALIŲ IR BALTARUSIJOS SANTYKIAMS”

Netrukus Europos Sąjungos ir NATO narėmis tapsiančių Baltijos šalių santykiams su kaimynine Baltarusija reiktų skirti daugiau dėmesio.

Tokią poziciją Rygoje vykusioje tarptautinėje konferencijoje “Demokratijos ateitis už Baltijos” išsakė Lietuvos užsienio reikalų ministras Antanas Valionis.

Pasak URM pranešimo, konferencija siekiama prisidėti prie Baltarusijos demokratinių jėgų konsolidavimo ir ryšių su šia šalimi plėtos.

Ministro A. Valionio teigimu, labai svarbu, kad kaimyninių valstybių politinės partijos, nevyriausybinių organizacijų, žiniasklaida, jaunimo organizacijos ir vietos valdžia dalyvautų praktiniuose bendradarbiavimo projektuose. “Mūsų patirtis rodo, kad tik koordinuotais tarptautiniais veiksmais galima pasiekti norimus tikslus. Jeigu mūsų politika dabartinės Baltarusijos atžvilgiu yra nuosekli, tokia turi būti ir mūsų parama demokratinėms Baltarusijos visuomenės grupėms”, - teigė

A.Valionis. Jo įsitikinimu, būtina užtikrinti aiškias sąlygas Baltarusijos demokratinės visuomenės plėtrai bei stiprinti nepriklausomą Baltarusiją ir jos tautinį tapatumą.

Ministras taip pat atkreipė dėmesį į tarptautinės bendruomenės pasirengimą aktyviai prisidėti prie šių procesų. “Europos Sąjunga turėtų konstruoti dialogą su Baltarusija remdamasi aiškiai nustatytais kriterijais.

Vykstančios diskusijos apie “Platesnės Europos”-“Naujųjų kaimynų” iniciatyvos raidą turėtų įtraukti ir Baltarusiją. Siūlome parengti ES veiksmų planą Baltarusijai ir pristatyti jį viešam aptarimui Baltarusijos visuomenėje”, - sakė A. Valionis.

Neseniai pasiūlyta Sustiprintos partnerystės Šiaurės Europoje iniciatyva (Enhanced Partnership in Northern Europe - E-PINE), ministro teigimu, suteikia “naują galimą regioninės politikos instrumentą”, kuris gali padėti įgyvendinti bendrus projektus,

skatinančius demokratijos plėtrą.

Dviejų dienų konferencijoje Rygoje taip pat dalyvavo Estijos ir Latvijos užsienio reikalų ministrės, JAV Senato delegacija, Lenkijos, Norvegijos ir Ukrainos užsienio reikalų ministerijų sekretoriai, Vilniaus universiteto Tarptautinių santykių ir politikos mokslų direktorius Raimundas Lopata, aukšti kitų valstybių pareigūnai, mokslininkai bei žurnalistai. Į konferenciją atvyko ir Baltarusijos nevyriausybinių organizacijų bei politinių partijų atstovai.

•**Pagrobtos ambasados gražinimas.** Vilnius, ilgus metus kovojantis dėl sovietų užgrobtos Lietuvos prieškarinio ambasados pastato Romoje, įgijo įtakingą užtarėją. Italijos parlamento žemųjų rūmų deputatas Riccardo Migliori pareikalavo, kad šalies užsienio reikalų min. Franco Frattini raštu atsakytų, kada bus išspręsta Lietuvai itin rūpinti ambasados problema.

SPAUDOS DRAUDIMAS

Antanas Dundzila

Mūsų kultūros raidoje didelė reikšmė tenka 1864-1904 m. trukusiam spaudos draudimui ir mūsų protėvių jam priešiniui. Šiuo draudimu caro valdžia mėgino lietuvių kalbą palenkti rusiškiems rašmenims, graždanka vadinamiems. Dar daugiau: valdžia draudė ir persekiojo lotyniškojo raidyno vartojimą. Jei šis rusifikacijos bandymas būtų pavykęs, tai, pvz., žodį “spauda” šiandien rašytume (jei neklystu) cnayna, o gal iš vis lietuviškai nekalbėtume. Šiais metais sukanka 100 metų nuo draudimo panaikinimo.

Spaudos draudimo metu pasirodė prūsiose spausdinama ir Lietuvoje slapta platinama “Aušra” (1883-1886), ėjo “Varpas” (1889-1905), “Tėvynės sargas” (1896-1904) - iš viso net 15 Didžiąjai Lietuvai skirtų periodinių leidinių. Rusai tuo metu graždankos raidėmis išleido apie 60 knygų ar knygelių, tačiau liaudis jų nepripažino, jas boikotavo. Reikia manyti, kad draudimui atspirties tašku buvo maldaknygės bei katekizmai su lotynišką raidyną vartojančia Roma, bet ne svetimi, stačiatikių tikėjimu dvelkiant graždankos tekstai. Caro valdžia anksti įsitikino, kad prievarta savo raidžių bei spausdinių negalės lietuviams įbrukti, todėl dėmesį sutelkė į draudžiamosios spaudos persekiojimą. Pasipriešinime išaugo naujos visuomeninės jėgos, gimė periodika, išryškėjo save atradusi lietuvybė, kuriai spaudos draudimas vis tik nepaprastai kliudė.

Atsilaikymas prieš spaudos draudimą išryškino dorinės jėgos pergalę prieš brutalią prievartą. Po nepavykusių 1831 ir 1863 m. sukilimų, priešinimasis spaudos draudimui ėgavo naujo ginklo pobūdį. Galvojant apie jau mūsų kartoje išgyventą 1990 kovo 11 Nepriklausomybės atstatymą, sunku nepalyginti dainuojančios revoliucijos su prieš šimtmetį pasibaigusiu spaudos draudimu.

Įdomu pavartyti draudimo panaikinimo metu dar leistą “Varpą”. Štai, kelios ištraukos iš 1904 m. Nr. 6, kuriame pirmą kartą paskelbtas “Spaudos atgavimas” (kalba netaisyta):

Spauda jau tapo atgauta: 7 gegužės dienų tapo paties caro patvirtintas ministrų komiteto nutarimas, kuriuo paliepta leisti lietuviams vartoti savo spaudiniuose ne tik lotyniškai-lietuviškas, bet ir kitas kokios-norint raides...

Turėjo jau, rodosi, kiekvienam būti aišku ir suprantama, jog ne kokio gero mums linkė-

dama ir ne iš kokios geros širdies grąžis valdžia mums spaudą. O ir sugrąžino juk ji, iš tikrųjų, spaudą mums tik dėlto, kad susizgribo, jog be jos ji daugiau nustoja, negu pelno, - sugrąžino, nes buvo jau prie to paties gyvenimo prisipirta.

Nė apie kokius adresus carui, nė apie kokias padėkas jam dėlei spaudos grąžinimo negalėjo, rodosi, būti ne kalbos...

Antgalo, atgaudami spaudą, mes vieno dalyko negalime ir neturime jokių būdų pamiršti, o tai būtent, jog atgauname spaudą ne laisvą, bet suvaržytą, stipriai supančiotą - cenzūrinę... Laisvą spaudą, be kurios nė viena tauta negali kaip reikiant plėtotis, mes atgausime tik nusikratę caro valdžios pančius...

Tai yra (nepamirškime to nė po cenzūros kontrole rašydami!) artimiausias mūsų darbų tikslas...

O dabar sukime laikrodį šimtu metų į priekį. Lietuvos Seimas 2004-sius paskelbė “Kalbos ir knygos metais”, o sukaktį UNESCO įtraukė į 2004-2005 m. svarbiausių pasaulio kultūros įvykių kalendorių. Lietuvoje sudaryta 100-čio minėjimo komisija, paskelbta renginių programa. Programos ribose Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas š.m. lapkričio mėnesį rengia konferenciją, pavadintą “Lietuviškos knygos ir viešo žodžio kultūra: nuo draudimo iki demokratijos”.

Vašingtone gyvenančios, knygų platinime bei profesionalų bibliotekininkų aplinkoje besireiškiančios Dalės Lukienės dėka, galime su skaitytojais pasidalinti organizuojamos konferencijos bruožais.

Kaip matyti iš kartu atspausdinto kvietimo, konferencijos pranešimų tematika labai plati, o programai skirtos tik dvi dienos, nors rašoma, kad veiks 5-6 sekcijos. Vienaip ar kitaip, reikia tikėtis, kad konferencija bus išskirtinai sukačėiai. Gal tik keista ar net gaila, kad rengėjai kvietimo į konferenciją iki šiol nepristatė išeivijos spaudai. Ar čia neapsižiūrėjimas, ar išeivijos (jau ne pirmas) ignoravimas?

Išeivijai reikšminga, kad į spaudos draudimo paminėjimą jungiasi ir anglų kalba Čikagoje leidžiamas *Lithuanus*. Paskutiniame 2003 m. numeryje yra paskelbta 500 dol. premija už geriausią mokslinį straipsnį spaudos draudimo tema.

Lietuvos Vyčių 44 metinio pokylio metu Čikagoje vasario 1 d. tautinių šokių šokėjai, kuriems vadovauja Frank Zapolis, atliko šokių pynę.
Z. Degučio nuotr.

Tarptautinė konferencija LIETUVIŠKOS KNYGOS IR VIEŠO ŽODŽIO KULTŪRA: NUO DRAUDIMO IKI DEMOKRATIJOS

Vilniaus universitetas 2004 m. lapkričio 18-19 d.

KVIETIMAS DALYVAUTI

Organizacija: Konferencijos rengėjas - Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto Knygotyros ir dokumentotyros institutas ir Žurnalistikos institutas.

Svarbiausios datos:

Iki 2004 m. gegužės 1 d.: dalyvių registracija ir pranešimų pavadinimų pateikimas.

Iki 2004 m. lapkričio 1 d.: pranešimų santraukų anglų kalba pateikimas (apimtis 2 puslapiai arba 3000-4000 spaudos ženklų).

2004 m. lapkričio 17 d., trečiadienis: dalyvių ir svečių atvykimas.

2004 m. lapkričio 18-19 d. darbas sekcijose.

Siūloma konferencijos pranešimų problematika:

I

Spaudos draudimo ir pasipriešinimo jam istoriografija: tyrinėjimai, koncepcijos, užduotys
Spaudos draudimo įvedimo, realizavimo ir žlugimo politiniai aspektai
Spaudos draudimo ir lietuvių tautinio sąjūdžio interesų sankirta
Europos šalių humanistų, filologų ir kultūros veikėjų požiūris į spaudos draudimą
Pasipriešinimo spaudos draudimui formos ir būdai (nelegalioji leidyba, knygnešystė, parodos ir kt.)
Mažosios Lietuvos, Didžiosios Lietuvos ir kaimyninių kraštų (Latvijos, Estijos, Suomijos, Lenkijos, Baltarusijos, Rusijos ir kt.) ryšiai lietuviškos spaudos draudimo metais
Lietuvių išeivijos vaidmuo kovoje su spaudos draudimu
Draudžiamos spaudos bibliografija: istorija, teorija, metodika ir organizacija
Nelegaliosios lietuviškos spaudos repertuaras: jo struktūra, problematika, atskiras leidinys
Kontrafakcija kaip kovos su spaudos varžymu arba draudimu priemonė (Lietuvoje ir Europoje)

II

Raiškos (saviraiškos) laisvės ribos demokratinėje visuomenėje
Cenzūra ribotų laisvių ir demokratinėje valstybėje
Visuomenės nuomonė kaip neinstitucinė cenzūra
Spaudos draudimai potyrių, mentalinių struktūrų ir kasdienybės tyrimų kontekste
Knyga kaip kultūros reiškinyje ir jo atspindžiai istorinėje sąmonėje
Lietuvos tautinių bendruomenių knyga
Knygų gamybos, saugojimo ir naikinimo technologijos: nuo deginimo iki skandinimo
Knygų platinimas komunikacijos teorijos ir istorijos kontekste
Skaitymas kaip individualus ir kompleksinis potyris bei mentalinė struktūra

III

Lietuvos ir Vakarų spausdintinės žiniasklaidos raidos ypatumai
Žiniasklaidos vaidmens visuomenėje kaitos ypatumai
Žiniasklaidos komercialėjimo tendencijos
Žiniasklaidos kocentracija ir jos plėtra
Elektroninės žiniasklaidos transformacijos
Priklausomai nuo gautų pranešimų skaičiaus ir problematikos, konferencijoje veiks 5-6 sekcijos.

Registracija:

Vilniaus universiteto Komunikacijos fakultetas maloniai kviečia Jus dalyvauti konferencijoje. Prašome iki 2004 m. gegužės 1 d. pranešti planuojamo pranešimo pavadinimą ir svarbiausias žinias apie jo autorių:
Vardas, pavardė;
Darbovietė, užimamos pareigos, mokslinis ir pedagoginis laipsnis ir vardas;
Darbovietės ir namų adresas, telefonas, faksas, elektroninio pašto adresas;
Pranešimo pavadinimas ir numatoma pranešimo kalba.

Prof. Domas Kaunas, Knygotyros ir dokumentotyros institutas
Tel. (+375) 2 366 100 (darbo), 8-616-18970 (mob.), Faksas . (+375) 2 366 104,
E-paštas domas.kaunas@kf.vu.lt
Komunikacijos fakultetas, Vilniaus universitetas, Universiteto 3, 01513 Vilnius, Lietuva

Orchidėjos Clevelando Rockefeller parko šiltnamyje.
G.Juškėno nuotr.

KORP! NEO-LITHUANIA AMERIKOJE
(Atkelta iš 5 p.)

Visuose darbuose vadovautis tautiniais ir tikiybiniais doros principais. “Abiejų kartų filijos ir neolithuanai buvome auginti ir auklėti lietuvių tėvų, bet jau skirtingose sąlygose. Kauniečiai, daugumas gimę, auginti ir auklėti nepriklausomoje Lietuvoje; jaunesnieji - daugumas gimę, augę ir auklėti taip pat lietuvių tėvų, bet jau, išsitrėmimo sąlygose, t.y., už Lietuvos ribų ir daugumas nematė nei nepriklausomos, nei okupuotos Lietuvos. Jų tremties sąlygos turėjo atsiliiepti ir atsiliapė jų augime ir auklėjime skirtingoje aplinkoje ir skirtingose sąlygose. Visa tai neabejotinai veikė jų auklėjimą ne tik šeimose, bet ir skirtingose vietose lankytose mokyklose.”

Jaunieji korporantai, vadovaujami vyresniųjų, aktyviai reikšėsi ruošiant stovyklas, literatūros vakarus, vaidinimus, garbės narių minėjimus, Naujų metų sutikimus bei kasmetines korporacijos šventes. Neužmirštas ir sportas. Buvo suorganizuota stipri neolithuanų krepšinio komanda, vadovaujama Eduardo Modesto, tautinių šokių grupė, vadovaujama Nijolės Pupienės ir korporacijos orkestras, vadovaujamas Algio Modesto. Buvo išleisti du informaciniai leidiniai 1958 m. - juos redagavo Eglė Žemgulytė, Viktorija Kašubaitė ir Stasys Mažulis, trys “Pro Patria” leidiniai - juos redagavo

Jolanta Mockaitienė ir Genovaitė Modestavičienė, dainorėlis - sudarytas Antano Plytniko, atskiru leidiniu išleista “Korporacijos daina”, parašyta Stasio Santvaro ir muzika Juliaus Gaidelio, dvi specialios “Dirvos” laidos - tai 1962 m. (Korp! 40-mečio) ir 1972 m. (Korp! 50-mečio) sukaktims paminėti. 1965 m. buvo išleista pirmoji Korp! knyga išeivijoje - “Korp! Neo-Lithuania 1922-1964” - 327 puslapių su daug iliustracijų, gerame popieriuje ir gražiai įrišta. Knygos redakcinę komisiją sudarė: pirm. Antanas Diržys ir nariai - Povilas Ališauskas, Stasys Jakštas, Bronius Nemickas, Domas Penikas, Antanas Sodaitis ir Česlovas Tamašauskas. 1983 m. buvo perspausdinta pirmoji Korp! knyga - “Neo-Lithuania 1922-1932”, kuri buvo išleista Lietuvoje korporacijos dešimtmečio proga. 1989 m. išleistas papildytas korporacijos dainorėlis. Papildymą naujomis dainomis, prie Antano Plytniko surinktų dainų, atliko kol. Algis Modestas. 1993 m. buvo išleista antroji Korp! knyga išeivijoje, korporacijos 70-mečio sukakties proga - “Korp! Neo-Lithuania 1922-1992” Tai puikus 461 puslapio leidinys, apimęs visą 70-ties metų korporacijos veiklą. Šioje knygoje yra aprašytos ir kitos tautinės minties korporacijos, kurios sudaro tautinę akademinę šeimą: Korp! Jaunoji Lietuva, Korp! Filiae

Lithuaniae, Korp! Lietuva, Korp! Herkus Monte, Korp! Geležinis Vilkas, Korp! Viltis ir Tautinis akademinis sambūris. Knygos redakcinę kolegiją sudarė: Jonas Jurkūnas - pirm., Vaclovas Mažeika - sekr. ir nariai: Ignas Andrašiūnas, Audronė Gulbinienė, Antanas Juodvalkis, Juozas Jurevičius, Vytautas Račkauskas ir Mečys Valiukėnas.

Vyriausias organas yra korporacijos suvažiavimas, kuris yra kviečiamas kas dveji metai, aptariama korporacijos veikla ir išrenkama vyriausioji valdyba. Tokių suvažiavimų jau buvo 24. Dabartinis vyriausios valdybos pirmininkas Eduardas Modestas yra 20-tasis korporacijos pirmininkas. Čia išvardinsiu visus vyr. valdybos pirmininkus, kurie vadovavo korporacijai Amerikoje: Cezaris Modestavičius (1954-55 m.), Eugenijus Noakas (1955-57 m.), Povilas Ališauskas (1957-59 m.), Mečys Valiukėnas (1959-61 m.), Vaclovas Mažeika (1961-65 m.), Rimas Staniūnas (1965-67 m.), Algis Modestas (1967-71 m.), Jonas Valkiūnas (1971-73 m.), Jurgis Lendraitis (1973-75 m.), Mečys Šimkus (1975-77 m.), Cezaris Modestavičius (1977-81 m.), Antanas Juodvalkis (1981-83), Dalė Gotceitienė (1983-85 m.), Kazė Brazdžionytė (1985-87 m.), Audronė Gulbinienė (1987-89 m.), Jurgis Lendraitis (1989-91 m.), Vida Jonušienė (1991-95 m.), Daiva Meilienė (1995-97 m.), Eduardas Modestas (1997-).

Korporacijos vyr. valdybos vienas iš pagrindinių darbų buvo organizavimas vasaros stovyklų bei išvykų. Vasaros stovyklos atliko korporacijoje nepaprastai svarbų vaidmenį. Stovyklose, kuriose stovyklaudavo net iki 70 nuolatinių stovyklautojų, o savaitgaliais susirinkdavo iki 150 filisterių ir svečių, buvo duota proga studentams iš įvairių vietovių pažinti vienas kitą, parodyti savo sugebėjimus literatūroje, dainoje, muzikoje, vaidyboje, sporte ir arčiau susidraugauti bei sukurti lietuviškas šeimas. Tokių pilnų stovyklų buvo iš viso 15, jose skaityta daug paskaitų, referatų, suruošta literatūrinių vakarų, daug energijos, sumanumo ir darbo buvo įdėta jas organizuojant. Paskutinė vasaros stovykla įvyko 1972 m. Vėliau pilnos stovyklos nebebuvo įmanoma suruošti, nes sumažėjo į korporaciją įstojančio jaunimo, jaunieji filisteriai sukūrė šeimas, augino vaikus ir į stovyklas nebevažiavo. Nebegalint suruošti tokių stovyklų, buvo pasitenkinama 3-jų dienų Darbo dienos savaitgalio. Šios tridienės išvykos įvyko 1975, 1978 ir 1981 metais. Jose buvo pravedami simpoziumai, skaitomos paskaitos ir svarstomos įvairios temos.

1989-tais ir 90-tais metais buvo suorganizuotos profesijų konferencijos Olympia Resort, Oconomowoc, Wisconsin, kurių tikslas buvo supažindinti akademinį jaunimą su įvairiomis profesijomis ir duoti patarimus liečiančius tas profesijas. Tos konferencijos buvo gana sėkmingos, prelegentai buvo jau čia baigę mokslus korporantai.

1990 m. kovo 11 d. Aukščiausiąjai Tarybai paskelbus Lietuvos Nepriklausomybę, būrys patriotiškai nusiteikusių jaunuolių, jų tarpe 6 neolithuanai - Rimas ir Audronė Gulbinai, Jurgis ir Viligailė Lendraitė, Algis Augaitis ir Valentinus Krumplis, suorganizavo Hot Line. Jų tikslas buvo teikti taip trūkstamą informaciją apie įvykius Lietuvoje, reklamuoti jos bylą ir ruošti demonstracijas, kas jiems labai gerai pavyko. Vėliau ši grupė persiorganizavo į Lithuanian Mercy Lift, kuri sėkmingai renka vaistus ir kitus mediciniškus reikmenis ir siunčia į Lietuvą. Jau už daugelį milijonų dolerių yra pasiūsta vaistų Lietuvon. Mercy Lift į talką atėjo ir daugiau neolithuanų - Petras ir Virginija Jokubauskai, Birutė Augaitienė, Algis Jurkūnas, Gražina Kasperaitienė, Vida Jonušienė ir Daiva Mikužienė.

1992 m. Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba suruošė pirmąją Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo Kovo 11-tos minėjimą Pasaulio lietuvių centro Lemonte, didžiojoje salėje su atitinkama paskaita, menine dalimi ir vaišėmis. Minėjimas praėjo su dideliu pasisekimu. Kitus Kovo 11-tos minėjimus ruošti perėmė Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga.

1997 m. lapkričio 29 d. buvo suruoštas iškilmingas Korp! Neo-Lithuania 75 m. sukakties minėjimas Camelot pokylių salėje, Hickory Hills, Illinois. Minėjime dalyvavo daug korporantų ir svečių. Pamaldas laikė vysk. P. Baltakis su prof. kun. V. Vaičiūnu. Korporaciją sveikino Lietuvos ambasadorius Stasys Sakalauskas, keturi Vytauto Didžiojo universiteto profesoriai (jie buvo atvykę į Mokslo ir Kūrybos simpoziumą) - rektorius prof. Vytautas Kaminskas, prorektorius prof. P. Zakarevičius, prof. Algirdas Avižienis ir prof. kun. V. Vaičiūnas, daug organizacijų bei visuomenės veikėjų. Korp! Neo-Lithuania Lietuvoje atstovavo tuometinė pirmininkė Gintarija Samajauskaitė.

Pastaruosius 6 metus korporacijos vyr. valdyba ruošia golfo žaidynes, kuriose apie 40 korporantų ir svečių rungtyniauja gaudami įvairias dovanas. Golfo žaidynės kasmet

yra ruošiamos vis kituose golfo laukuose, yra populiarios ir mėgiamos ir, atrodo, bus tradicija. Gautas žaidynių pelnas papildė korporacijos iždą, iš kurio skiriamos studentams stipendijos ir remiama korporacija Lietuvoje.

Jau eilė metų korporacijos vyr. valdybos atstovas aplanko korporaciją Lietuvoje metinės šventės proga, asmeniškai susipažįsta su Lietuvos studentais, jų veikla ir vietinėmis sąlygomis.

Korp! Neo-Lithuania ir Amerikos Lietuvių Tautinė sąjunga leidžia politikos ir kultūros žurnalą “Naujoji Viltis”. Žurnalas jau per 30 m., leidžiamas kartą į metus, spausdina rimtus politinius bei kultūrinius straipsnius, kurie nagrinėja daugiausia Lietuvos praeities ir dabarties problemas.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba tęsia Simo Kašelio išteigtą “Dirvos” novelės konkursą. Konkursui skiriamos dvi premijos: pirma premija - 500 dol., antra - 300 dol. Kasmet yra sudaroma įvertinimo komisija, kuri, perskaičius gautas noveles, įvertina ir skiria premijas. Simui Kašeliui mirus korporacija paveldėjo jo turtą ir įsipareigojo tęsti novelių konkursą. Šiemet bus jau 41-mas novelės konkursas. 1986 m. Simui Kašeliui buvo suteiktas korporacijos Neo-Lithuania mecenato vardas. Pažymėtina, kad Simas Kašelis niekadados nebuvo korporantu, bet jis gerbė ir mylėjo korporaciją.

Už ypatingus nuopelnus korporacijos veikloje korporantai yra apdovanojami Korporacijos žiedu. Iki šiol Korporacijos žiedu iš viso buvo apdovanoti 13 korporantų: Lietuvoje - Juozas Čiburas 1930 m. ir Antanas Drevinskas 1937 m.: Amerikoje - Cezaris Modestavičius 1958 m., Jonas Jurkūnas 1966 m., Vaclovas Mažeika 1966 m., Mečys Valiukėnas 1966 m., Antanas Diržys 1967 m., Eugenijus Noakas 1967 m., Leonas Kriaučiūnas 1970 m., Edvinas Balceris 1984 m., Antanas Juodvalkis 1984 m., Algis Modestas 1984 m. ir Juozas Enčeris (jam lankantis Amerikoje) 1990 m.

Pastaraisiais metais, ypač Lietuvai atgavus Nepriklausomybę, nebeturint prieauglio ir padaliniams beveik neberodant jokio aktyvumo, korporacijos veikla sumenko. Tik vyriausioji valdyba yra aktyvi ir visur korporaciją atstovauja. Mūsų visų viltys yra nukreiptos į Lietuvoje atsisteigusią Korp! Neo-Lithuania, kuri yra gabi ir veikli ir yra verta mūsų dėmesio bei paramos.

*Vaclovas Mažeika,
Korp! Neo-Lithuania
filisteris*

RENGINIŲ KALENDORIUS

VASARIO 22 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos blynų priešpiečiai parapijos salėje.

KOVO 14 d. 10:30 v.r. Nepriklausomybės Kovo 11-sios šventės Mišios Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje.

KOVO 14 d. sekmadienį 11:00 v.r. tuojau po mišių įvyks tradicinė **Kaziuko mugė** - Dievo Motinos parapijos salėse. Rengia Clevelando skautija.

KOVO 27 d., šeštadienį, 6:00 v.v. Lietuvos Karo akademijos vyrų choro “Kariūnas” koncertas, rengiamas Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje.

BALANDŽIO 18 d. 11:30 v.r. Atvelykio stalas Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽES 9 d. 11:30 v.r. Motinos dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽES 31 d. 8:30v.r. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, Mišios ir pusryčiai. Rengia Katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

BIRŽELIO 20 d. 11:30 Tėvų dienos priešpiečiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

RUGSĖJO 12 d. 11:30 v. ryto Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

SPALIO 9 d. 5:30 v.p.p. Sergančių patepimo mišios Šv. Jurgio bažnyčioje.

LAPKRIČIO 14 d. nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

SPORTAS

JAUNUČIŲ KREPŠINIO PIRMENYBĖS

2004 m. Š. Amerikos jaunučių krepšinio pirmenybės įvyks 2004 m. **gegužės 28, 29 ir 30 dienomis, Toronte, Ont., Kanadoje.** Vykdo - Toronto PPSK “Aušra”. Varžybų vadovas - Rimas Miečius, ŠALFASS krepšinio koordinatorius.

Varžybas numatoma vykdyti šiose berniukų ir mergaičių klasėse: B (1988-89 m. gimimo), C (1990-91 m.), D (1992-93 m.), E (1994-95 m.) ir F “molekulių” (1996 m. gimimo ir jaunesnių). F (“molekulių”) ir, galbūt, E klasėse komandos bus mišrios (C)-ED).

Dalyvauti kviečiami visi lietuvių sporto klubai bei kitoki lietuviški sporto vienetai, atlikę metinę ŠALFASS-gos narių 2004 metų registraciją. Komandų skaičius neapribotas visose klasėse. Principiniai, jaunesnių klasių žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyresnėse klasėse, kiek laiko ir vietos aplinkybės leidžia. Mergaitėms yra leidžiama žaisti berniukų komandose, tačiau neatvirkščiai.

Preliminarinė komandų registracija privalo būti atlikta iki 2004 m. kovo 31 d. imtinai, šiuo adresu: Rimas Miečius, 54 Burrows Ave., Etobicoke, Ont. M9B 4W7, Canada. Tel.: 416-234-0878 vakare; 416-234-5792 diena; Faksas: 416-234-8506; E-mail: rimmer1@sympatico.ca

Varžybas numatoma pradėti gegužės 28 d., penktadienio vakare, toms komandoms, kurios sutinka. Nesutinkančios pradėti žaisti penktadienį, žais tik šeštadienį ir sekmadienį.

Po preliminarinės registracijos bus paskelbta galutinė varžybų programa, formatas, mokesčiai, galutinės registracijos data ir kitos detalės. Pilnesnę informaciją gauna ŠALFASS-gos klubai. Visais varžybų reikalais, kreipkitės į Rimą Miečių.

ŠALFASS KREPŠINIO KOMITETAS, ŠALFASS CENTRO VALDYBA

■ **NEW YORKE,** Apreiškimo parapijos salėje, vasario 8 d. buvo parodytas kinematografo iš Lietuvos Gyčio Lukšo 1985 metų filmas “Vasara baigiasi rudenį”. Filmo temos - meilė, konfliktas tarp tėvo ir sūnaus, pavydas, ilgesys, liūdesys, baimė senatvės ir vienišumo. Buvo susirinkę 50 žmonių. Filmą pristatė dr. Giedrė Kumpikaitė iš NY apygardos ir Lietuvos generalinis konsulas Mindaugas Butkus.

Dr. Giedrė Kumpikaitė

Mielam Daytona Beach Lietuvių klubo nariui

A. † A.

KOSTUI ŽOLYNUI

mirus,

žmonai ONAI ir visiems šeimos nariams
reiškiame gilią užuojautą.

Lietuvių Klubo Valdyba ir nariai

Lydos miesto herbas.

UŽSIENIO LIETUVIAI JAU TURI SAVO KALENDORIŲ

Lietuvoje išleistas ir pradėtas platinti jau antrasis užsienyje gyvenantiems lietuviams skirtas kalendorius. “2004 metų minėtinų ir kitų datų kalendorių” parengė Tautinių mažumų ir išeivijos departamentas. Nuo pernykščio šių metų kalendorius skiriasi įvairesne ir turtingesne medžiaga.

Kalendorius pradedamas įžanginiu departamento gene-

ralinio direktoriaus Antano Petrausko žodžiu. Jame pažymima, kad Lietuvos valstybė ir ateityje visokeriopai remis savo tautiečius, stiprins ryšius su užsienio lietuvių bendruomenėmis, sieks jas geriau informuoti apie tai, kas vyksta tėvynėje.

Leidinyje išspausdinta Vinco Kudirkos “Tautinė giesmė” su gaidomis, pažymėti reikšmingi pasaulio, Europos, mūsų

šalies, užsienio šalyse gyvenančių lietuvių bendruomenių įvykiai, iškilių tautos asmenybių gimimo datos, katalikų religinės šventės ir kt. Pateikiama ir Pasaulio lietuvių bendruomenės konstitucija.

Kalendoriuje gausu informacijos apie lituanistinį švietimą užsienyje, leidinys iliustruotas spalvotais lietuvių tautinių drabužių piešiniais.

Tūkstančio egzempliorių tiražu išleistą kalendorių sudarė Tautinių mažumų ir išeivijos departamento darbuotojas Alfonsas Kairys, išleido Tautinių bendrijų namai.

Eltos inf.

Clevelando gimnazistų amžiaus šokių grupė “Švyturys” šoko Vasario 16-osios minėjime.

DIRVAI AUKOJO

J.Maurukas, S. Pasadena, FL . 500
G.Lazdinis, Euclid, OH 100
L.Bložė, St. Petersburg, FL 45
S.Petravičius, Rancho P., CA ... 45
G.Valiukėnas, Chicago, IL 45
V.Šilas, Chicago. IL 25
E.Sluder, Centennial, CO 25
J.Gumbelevičius,

Vancouver, WA 22
K.Kaspariūnas, Elizabeth, NJ .. 20
K.Biliūnas, Willowick, OH 15
B.Briedis, Chicago, IL 15
Z.Janušis, Fort Myers, FL 15
J.Raibys, Oak Park, CA 15
K.Laskauskas, Baltimore, MD..10
O.Norkus, Los Angeles, CA .. 10
O.Ralys, Cleveland, OH 10
V.Barauskas, Glendale, CA ... 5
J.Paškus, Pompano B., FL 5
F.Misiūnas, Stuart, FL 5
R.Širvinskas, Mentor, OH 5

*Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame*

Vienadienēs lelijos (*Heimerocallis fulva*).

G.Juškeno nuotr.

**NE TIK MYLÈT,
BET IR PADÈT**

“Mes įpratome už Lietuvą kovoti nuo pirmų dienų didžiąjame sporte. Man niekada nekildavo problemų, kai reikėdavo atvykti ginti Lietuvos garbės. Nors gyvenu Ispanijoje, o dirbu Rusijoje, išsaugojau meilės tėvynei jausmą. Aš suprantu, kad tėvynę reikia ne tik mylėti, bet ir jai padėti”, *Kauno dienos* sakė Valdemaras Chomičius.

GAISRAI

Pernai Lietuvoje kilo 18 tūkstančių gaisrų, kuriuose žuvo 254 žmonės, tarp jų - 13

vaikų. Ypač sudėtinga padėtis šalies kaimuose, kurių gyventojai stokoja lėšų, o kartais ir deramo suvokimo, kad pasirūpintų artimųjų ir turto priešgaisrinio saugumu. Ugnis čia praėjusiais metais siautėjo beveik 10 tūkstančių kartų. Gaisrai pasiglemžė 163 gyvybes, sunaikino per 2,600 pastatų, atimdama iš žmonių turtą ir pastogę. “Ne paslaptis, kad ugnis dažna viešnia girtaujančių namuose. Ji neaplenkia ir vienišų senyvo amžiaus žmonių. Be to, ji neretai išpiplieskia sunkiai gyvenančių šeimų namuose. Ir kartais tenka liūdnei

konstatuoti, kad į nelaime patekę žmonės negali išsikviesti ugniagesių, nes neturi telefonų. Situaciją taip pat komplikuoja dideli atstumai nuo miestų bei nenuvalyti keliai”, - pabrėžia Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento Strateginio planavimo ir koordinavimo skyriaus viršininko pavaduotojas Vladas Rakštelis.

SU AUTOMOBILIU - I SALONA

Jauna vilnietė Rūta I. į P. Lukšio gatvėje esantį interjero ir apdailos medžiagų saloną per jo stiklinę sieną įvažiavo automobiliu. “Volkswagen Golf” vairuotoja buvo blaivi, tačiau užvedė automobilį neišjungusi pavaros, o šis netikėtai trūktelėjo iš vietos. Išsigandusi vairuotoja nesugebėjo nuspausiti stabdžių ir rėžėsi į stiklus. Viduje žmonių nebuvo, todėl niekas nenukentėjo, sužalojimų nepatyrė ir pati vairuotoja. Automobilis iki pastato važiavo 18 metrų.

DEMONSTRACIJA PRIEŠ KONSTITUCINĮ TEISMA

Netoli Konstitucinio Teismo pastato Vilniaus centre piketavo grupė nepatenkintųjų šia institucija. Piketuotojai laikė kelis prieš KT nukreiptus plakatus, reikalavo, kad atsiųstų nutarimo dėl Prezidento dekreto priėmimo vadovė KT pirmininkas Egidijus Kūris. Su praeiviais maždaug pusvalandį diskutavo disidentas Antanas Terleckas, Vilniaus darbininkų sąjungos pirmininkė Aldona Jašinskienė bei vienas iš sostinės Pilaitės bendruomenės vadovų Vytautas Pelakauskas. Keletas aktyvistų praeiviams dalijo infor-

macinius pranešimus apie piketuotojų siekius. Viena jų reikalaujama, "kad nepriklausomi Europos teisės ekspertai įvertintų KT priimtų antiprezidentinių nutarimų pagrįstumą". Tačiau didelio vilniečių susidomėjimo piketuotojai nesulaukė. Tai buvo pirmoji pilietinė akcija prieš KT per daugiau kaip dešimtį jo veiklos metų.

NAUJA BAŽNYČIA

Pilviškių miestelyje Vilka-
viškio rajone pastatyta ir pa-
šventinta nauja jungtinė meto-
distų bažnyčia. Per kelis mėne-
sius ją pastatė Šilutės bendrovė
“Žibai”. Statybą, kainavusią
beveik milijoną litų, finansavo
JAV Wisconsin valstijos
Greenbay miesto metodistai.
Pilviškiuose metodistų ben-
druomenė išikūrė trečiajame
praėjusio amžiaus dešimtme-
tyje, o 1995 m. atnaujino savo
veiklą. Metodistai garbina tą
patį Dievą, tik neturi Švč. Mer-
gelės Marijos kulto, taip pat nėra
išpažinties. Metodistų baž-
nyčios ištakos siekia XVIII a.
Angliją.

STAIGA SUSERGA, KAI BÈDA...

Pareigūnai, valdininkai ir tarnautojai turi įprotį staiga susirgti, kai jiems ima grėsti atleidimas iš darbo ar kitokio pobūdžio sankcijos už piktnaudžiavimą tarnyba ar kitus blogus darbus. Taip sirgo ir du vadinaamojo prezidentinio skandalo herojai - buvęs prezidento patarėjas Remigijus Ačas ir Valstybinės sienos apsaugos tarnybos vadas generolas Algimantas Songaila. Vilniaus universiteti-

nės greitosios pagalbos ligoninėse gydytojai nelinkę komentuoti, kuo jie serga, o Vilniaus apylinkės prokurorai neslepia dėl R. Ačo ligos nesitiki bylos baigti, kaip tikėtasi.

TÈVAS GÈRÈ, O MOTINA...

Padedant trejų metų mažylei, pakaunės policijai pavyko atskleisti jos jaunesniojo broliuko nužudymo aplinkybes. Dar pusantrų metų neturėjusio Mariaus (vardas pakeistas) lavonas aptiktas apie metro gylio atliekų duobėje - jo močiutei Palmyrai Onai Šostauskienei priklausančiame sklype Kauno rajone. Apklausiant policijoje vaiko motiną, kartu buvusi mažoji žuvusiojo sesuo pati ėmė pasakoti, jog mačiusi, kaip močiutė įmetė Marių į virtuvėje stovėjusį paplavų kibirą, po to išnešė kibirą laukan ir išpylė į atliekų duobę. Atlikus daugybę papildomų ekspertizių P. O. Šostauskienei pateiktas įtarimas dėl mažamečio nužudymo. Jai atlikta kompleksinė psichiatrinė-psichologinė ekspertizė. Manoma, kad moteris pervargo, nebepakėlusį nuolatinių nepriteklių. Mažyliu niekas nesirūpino: tėvas gėrė, motiną, kūdikiui žuvus, pavyko surasti tik po savaitės.

MAŽYLIS

Lietuvos jūrų muziejuje iš kiaušinio išsiritę mažytis pingvinukas - jis svėrė tik 64g. Mažylis silpnas, gyvena naujagimio kiuvete, kuriame - 27 laipsniai šilumos ir 50% drėgmės. Pirmieji pingvinai muziejuje buvo išperinti 1991 metais.

LGITIC inf.

The logo for TAUPA Lithuanian Credit Union. The word "TAUPA" is in large, bold, black capital letters. To the right of "TAUPA" is a black silhouette of a wolf's head, facing left, with its mouth open as if howling. Below "TAUPA" and the wolf head, the words "LITHUANIAN CREDIT UNION" are written in a smaller, black, sans-serif font. A horizontal line is positioned below the text.

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :

Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.

Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.

Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.

Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

**William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

**936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095**

Telefonas: (216) 531-7770

**Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsnama,
teikianti jaukią atmosferą rūdiesio valandoje.
Didelė alicštė automobiliams pastatyti.**